

2020- 2021

Αποτελέσματα Πιλοτικής Έρευνας Παρακολούθησης Αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης

Συγγραφή:

Δρ Αλεξάνδρα Πετρίδου, ΛΕΠ Α΄

Εποπτεία:

Δρ Γιάννης Κασουλίδης, ΑΛΕ

Γενική Εποπτεία:

Δρ Τέρψα Κωνσταντινίδου, Διευθύντρια ΔΑΕ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	9
2. ΤΟ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ: Η ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	12
3. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ/ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ	13
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ	17
5. ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ	19
5.1. Συμμετοχή στην αγορά εργασίας	19
5.1.1 Οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων	20
5.1.2 Ποιότητα εργασίας	22
5.1.3 Μέθοδοι εξεύρεσης εργασίας	32
5.2 Συνέχιση σπουδών	33
5.3 Κινητικότητα	38
5.3.1 Κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών	39
5.3.2 Κινητικότητα για σκοπούς εύρεσης εργασίας	41
5.4 Εκπαίδευση και Κατάρτιση	42
5.4 Παράγοντες που προβλέπουν την απασχολησιμότητα των αποφοίτων	47
6. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ	53
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	55
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	57
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ	58
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΙΣΤΩΣΩΝ	67

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ/ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΩΝ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ	13
ΠΙΝΑΚΑΣ 2. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ/ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΩΝ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΡΙΘΜΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΑΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΑΙ ΑΝΑ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΠΡΩΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ	14
ΠΙΝΑΚΑΣ 3. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	15
ΠΙΝΑΚΑΣ 4. ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΙΧΑΝ ΣΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013,	16
ΠΙΝΑΚΑΣ 5. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	20
ΠΙΝΑΚΑΣ 6. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.	21
ΠΙΝΑΚΑΣ 7. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΦΥΛΟ	21
ΠΙΝΑΚΑΣ 8. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΜΕ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013.....	22
ΠΙΝΑΚΑΣ 9. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	23
ΠΙΝΑΚΑΣ 10. ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013	24
ΠΙΝΑΚΑΣ 11. ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	25
ΠΙΝΑΚΑΣ 12. ΕΙΔΟΣ ΕΡΓΟΔΟΤΗΣΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013	26
ΠΙΝΑΚΑΣ 13. ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	27
ΠΙΝΑΚΑΣ 14. ΜΗΝΙΑΙΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	28
ΠΙΝΑΚΑΣ 15. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΕΛΙΞΗΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	29
ΠΙΝΑΚΑΣ 16. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΕΛΙΞΗΣ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013.....	30
ΠΙΝΑΚΑΣ 17. ΒΑΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	31
ΠΙΝΑΚΑΣ 18. ΒΑΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013.....	32
ΠΙΝΑΚΑΣ 19. ΜΕΘΟΔΟΣ ΕΞΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	33
ΠΙΝΑΚΑΣ 20. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΣΕ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΡΩΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	34
ΠΙΝΑΚΑΣ 21. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΣΕ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΠΡΩΤΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013.....	35
ΠΙΝΑΚΑΣ 22. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑ ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 23. ΣΥΝΑΦΕΙΑ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕ ΠΡΩΤΟ ΠΤΥΧΙΟ ΓΙΑ ΑΠΟΦΟΙΤΟΥΣ/ΕΣ ΠΟΥ ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ	36
ΠΙΝΑΚΑΣ 24. ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ «ΣΥΜΒΟΛΗ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΓΙΑ ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗ» ΚΑΙ «ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ»	37
ΠΙΝΑΚΑΣ 25. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑ ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΟ ΛΟΓΟ ΣΥΝΕΧΙΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	38
ΠΙΝΑΚΑΣ 26. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	39

ΠΙΝΑΚΑΣ 27. ΒΑΘΜΟΣ ΣΥΜΒΟΛΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	40
ΠΙΝΑΚΑΣ 28. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΣΥΝΕΧΙΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	41
ΠΙΝΑΚΑΣ 29. ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΥΡΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	42
ΠΙΝΑΚΑΣ 30. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΒΑΣΗ ΤΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ.....	43
ΠΙΝΑΚΑΣ 31. ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΣΟΣΤΟ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013.....	44
ΠΙΝΑΚΑΣ 32. ΒΑΘΜΟΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΕΠΙΠΕΔΟ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 33. ΠΗΓΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ.....	46
ΠΙΝΑΚΑΣ 34. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΝ ΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΤΟΥΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΙΣΤΩΣΩΝ.....	48
ΠΙΝΑΚΑΣ 35. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΙΣΤΩΣΩΝ.....	50
ΠΙΝΑΚΑΣ 36. ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΤΟΥ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΠΑΛΙΝΔΡΟΜΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΜΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ.....	51

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ

ΕΙΚΟΝΑ 1. ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ (CEDEFOP, 2010, ΣΕΛ.2)	10
ΕΙΚΟΝΑ 2. ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ ΠΕΔΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΕΘΝΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ISCED 2013 (UNESCO 2015)	16

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η αναντιστοιχία μεταξύ της προσφοράς και ζήτησης σε δεξιότητες και προσόντα (skills mismatch) απασχολεί τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Αυτή η αναντιστοιχία προκαλεί μεγάλη ανησυχία καθώς μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες τόσο σε προσωπικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας προσφοράς και ζήτησης προσόντων και δεξιοτήτων απαιτείται συντονισμός μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων για την ανάπτυξη κατάλληλων πολιτικών. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να στηρίζονται σε υψηλής ποιότητας δεδομένα σχετικά με τις διάφορες μορφές αναντιστοιχίας (όπως π.χ. ανεργία, δυσκολίες στην εύρεση και πρόσληψη εργαζομένων με κατάλληλες δεξιότητες/προσόντα, η απασχόληση εργαζομένων σε θέσεις που δεν είναι αντίστοιχες προς τα προσόντα και τις δεξιότητές τους κ.λπ.) αλλά και σε σχέση με την έκταση της κάθε μορφής. Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού για τη συστηματική συλλογή υψηλής ποιότητας δεδομένων σχετικά με την επαγγελματική και κοινωνική πορεία των αποφοίτων της Ανώτερης Εκπαίδευσης μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισής τους, μπορεί να συμβάλλει στη λήψη αποφάσεων στη βάση δεδομένων και στον σχεδιασμό κατάλληλων πολιτικών. Παρόλο που σε πολλές χώρες της Ευρώπης έχουν αναπτυχθεί εθνικοί μηχανισμοί παρακολούθησης αποφοίτων για τη συλλογή κυρίως ποσοτικών δεδομένων σχετικά με την πορεία των αποφοίτων μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης τους, η ύπαρξη ενός εθνικού μηχανισμού στην Κύπρο την παρούσα στιγμή απουσιάζει. Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός τέτοιου μηχανισμού στην Κύπρο, η Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), έχει προχωρήσει στον σχεδιασμό και στην ανάπτυξη πιλοτικού μηχανισμού παρακολούθησης αποφοίτων προπτυχιακών σπουδών σε συνεργασία με δύο δημόσια Πανεπιστήμια, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το καλοκαίρι του 2020.

Στην πιλοτική έρευνα ανταποκρίθηκαν 1150 απόφοιτοι/ες από Προγράμματα Σπουδών στο Επίπεδο 6 της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED, 2011) των δύο δημόσιων Πανεπιστημίων οι οποίοι απέκτησαν το πρώτο πτυχίο τους κατά τα ακαδημαϊκά έτη: 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 και 2018-2019. Το δείγμα αυτό δεν είναι αντιπροσωπευτικό των αποφοίτων των εν λόγω Πανεπιστημίων αλλά ούτε των αποφοίτων όλων των Ιδρυμάτων της Κύπρου για τα συγκεκριμένα έτη αποφοίτησης. Σε σχέση με τη μεθοδολογία υιοθετήθηκε αυτή της επισκόπησης με τη χορήγηση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου το οποίο χορηγήθηκε ανώνυμα, σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ειδικής πλατφόρμας στην ελληνική γλώσσα. Ο σχεδιασμός του ερωτηματολογίου έγινε από τη ΔΑΕ σε συνεργασία με τα δύο Πανεπιστήμια και βασίστηκε στο αντίστοιχο της ευρωπαϊκής έρευνας Eurograduate. Για την ανάλυση των δεδομένων αξιοποιήθηκαν τεχνικές της περιγραφικής όσο και της επαγωγικής στατιστικής. Τα κυριότερα αποτελέσματα παρουσιάζονται σε τέσσερις θεματικούς άξονες και αφορούν στη Συμμετοχή στην αγορά εργασίας, στην Κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών και για σκοπούς απασχόλησης, στη Συνέχιση Σπουδών μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου και στην Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Τα αποτελέσματα σε κάθε θεματικό άξονα παρουσιάζονται ανά έτος αποφοίτησης ενώ για τη διερεύνηση συσχετίσεων ανάμεσα στις υπό-διερεύνηση μεταβλητές και δημογραφικών και εκπαιδευτικών μεταβλητών (φύλο, εθνικότητα, ηλικία, πεδίο σπουδών) αξιοποιείται ολόκληρο το δείγμα (όλα τα έτη αποφοίτησης και για τα δύο Πανεπιστήμια μαζί).

Σε σχέση με τον θεματικό άξονα *Συμμετοχή στην αγορά εργασίας* ένα υψηλό ποσοστό αποφοίτων (>70%) δηλώνει ότι εργοδοτείται. Αυτό ισχύει για τους/τις απόφοιτους/ες από όλα τα έτη αποφοίτησης καταδεικνύοντας επιτυχή μετάβαση και συμμετοχή στην αγορά εργασίας. Οι μισοί περίπου απόφοιτοι/ες σε κάθε έτος αποφοίτησης δηλώνουν ότι η υφιστάμενη απασχόληση τους έχει μεγάλο βαθμό συνάφειας με τις σπουδές τους, όμως ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων σε κάθε

έτος αποφοίτησης (γύρω στο 30%) δηλώνει χαμηλό βαθμό συνάφειας που αυτό συνεπάγεται οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Σε σχέση με την ποιότητα εργασίας, στην παρούσα έρευνα διερευνήθηκαν πέντε πτυχές: καθεστώς και είδος εργοδότησης, εισόδημα, προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και βαθμός ικανοποίησης. Αναφορικά με το καθεστώς και το είδος εργοδότησης, η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων σε κάθε έτος αποφοίτησης δηλώνει ότι απασχολείται σε θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης (>80%) και σε μόνιμη βάση. Αναφορικά με το εισόδημα, η πλειοψηφία των αποφοίτων σε όλα τα έτη αποφοίτησης δηλώνει για τις μηνιαίες απολαβές ότι κυμαίνονται από €801 μέχρι €1400. Απόφοιτοι/ες του έτους 2014-2015 έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό στην κατηγορία του υψηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (>€2001) και το μικρότερο στην κατηγορία του χαμηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (<€800) ενώ αντίθετα, οι απόφοιτοι του έτους 2018-2019 παρουσιάζουν το μικρότερο ποσοστό στην κατηγορία του υψηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (>€2001) και το μεγαλύτερο ποσοστό στην κατηγορία του χαμηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (<€800). Διερευνήθηκαν επίσης υποκειμενικές πτυχές της ποιότητας εργασίας όπως οι προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και ο βαθμός ικανοποίησης από την εργασία. Σύμφωνα με τις απόψεις των αποφοίτων σε σχέση με τις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης, οι απόφοιτοι/ες για τους/τις οποίους/ες έχουν μεσολαβήσει πιο πολλά χρόνια από το έτος αποφοίτησης παρουσιάζονται πιο αισιόδοξοι/ες σε σχέση με τις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης. Επιπρόσθετα, περισσότεροι/ες από τους/τις μισούς/ές απόφοιτους/ες σε κάθε έτος αποφοίτησης (με εξαίρεση το έτος 2016-2017) δήλουν ότι είναι πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Σε σχέση με τη μέθοδο εξεύρεσης εργασίας, ο πιο διαδεδομένος τρόπος εύρεσης εργασίας είναι η αγγελία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή στο διαδίκτυο.

Αναφορικά με τον θεματικό άξονα *Συνέχιση σπουδών μετά την αποφοίτηση*, η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων (>60%) δήλωσε ότι συνέχισε τις σπουδές της μετά από την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών και επέλεξε να παραμείνει σε συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό των προπτυχιακών σπουδών. Οι προπτυχιακές σπουδές παρουσιάζονται να έχουν καθοριστικό ρόλο στην απόφαση για συνέχιση σπουδών μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών. Σημαντική συμβολή στην απόφαση για συνέχιση των σπουδών διαδραματίζουν και οι εξής λόγοι: η απόκτηση περισσότερων προσόντων και δεξιοτήτων, η επαγγελματική αποκατάσταση/ανέλιξη, η προσωπική ικανοποίηση και η απόκτηση πτυχίου υψηλότερου επιπέδου. Τα οικονομικά κίνητρα δεν παρουσιάζονται να έχουν τόση μεγάλη βαρύτητα στη λήψη απόφασης για συνέχιση σπουδών σε σύγκριση με τους πιο πάνω λόγους.

Σε σχέση με τον θεματικό άξονα *Κινητικότητα* διερευνήθηκαν δύο πτυχές κινητικότητας: η κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών (learning mobility) και η κινητικότητα για σκοπούς εύρεσης εργασίας (labour mobility). Το ποσοστό των αποφοίτων που συμμετέχει σε προγράμματα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών ανά έτος αποφοίτησης κυμαίνεται από 10%-15%, το οποίο είναι κοντά με το αντίστοιχο ποσοστό στην έρευνα Eurograduate¹ (13%). Η κινητικότητα έγινε κυρίως στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus Σπουδές και Erasmus Τοποθετήσεις, με μέση διάρκεια τους 5.24 μήνες και με προορισμό κυρίως χώρες εντός της Ευρώπης (Ελλάδα, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο). Ένα μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων (13%-36%) δηλώνει ότι συμμετείχε σε κινητικότητα για σκοπούς συνέχισης σπουδών. Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων δηλώνει ότι η συμμετοχή σε πρόγραμμα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών τους βοήθησε στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Η κινητικότητα εκτός Κύπρου για σκοπούς εύρεσης εργασίας ανά έτος αποφοίτησης κυμαίνεται σε χαμηλότερα ποσοστά (3%-5%) με εξαίρεση τους/τις απόφοιτους/ες του 2014-2015 όπου το ποσοστό είναι σχεδόν διπλάσιο (8%).

¹ Περισσότερες πληροφορίες για την ευρωπαϊκή έρευνα Eurograduate δίνονται στην ιστοσελίδα της εν λόγω έρευνας <https://www.eurograduate.eu/>

Ο τελευταίος θεματικός άξονας *Εκπαίδευση και Κατάρτιση* αφορά στις απόψεις των αποφοίτων σε σχέση με διάφορες πτυχές των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών και γενικότερα την εμπειρία φοίτησής τους. Σε σχέση με τις μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, γίνεται εμφανές ότι κυριαρχούν οι πιο παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας και αξιολόγησης, όπως οι διαλέξεις και οι γραπτές εργασίες. Επίσης, υψηλό ποσοστό αποφοίτων δηλώνει ότι έχει εμπλακεί σε ομαδικές εργασίες και προφορικές παρουσιάσεις. Σε σχέση με τον βαθμό ικανοποίησης των αποφοίτων από διάφορες πτυχές των σπουδών τους, η πλειοψηφία των αποφοίτων κατέδειξε υψηλό βαθμό ικανοποίησης σχετικά με την ποιότητα και μεθόδους διδασκαλίας, τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό, τις Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας και τον βαθμό ανταπόκρισης των αιτημάτων τους από το Πανεπιστήμιο. Υπάρχουν όμως ορισμένες σημαντικές πτυχές από τις οποίες οι απόφοιτοι/ες δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι και συγκεκριμένα σε σχέση με τις ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, τις υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής, τις υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης και τις ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου. Σε σχέση με την κάλυψη του κόστους σπουδών και διαβίωσης, η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων κατέδειξε την οικονομική στήριξη που λαμβάνει από τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας.

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, κρίθηκε, επίσης, απαραίτητο να διερευνηθεί η επίδραση διάφορων παραγόντων στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων καθώς ένας από τους κύριους σκοπούς των μηχανισμών παρακολούθησης των αποφοίτων είναι να βελτιώσουν την απασχολησιμότητα των αποφοίτων. Για τον σκοπό αυτό αξιοποιήθηκε μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης (logistic regression) και συγκεκριμένα η μέθοδος της βηματικής παλινδρόμησης για την επιλογή εκείνων των μεταβλητών με τη στατιστικά «σημαντικότερη» επίδραση στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας. Λόγω του μεγάλου αριθμού ανεξάρτητων μεταβλητών, υιοθετήθηκε η μέθοδος των κύριων συνιστωσών (principle components analysis), ώστε οι μεταβλητές της θεματικής ενότητας *Εκπαίδευση και Κατάρτιση* να ομαδοποιηθούν σε κατηγορίες και μετά να συμπεριληφθούν στο μοντέλο στατιστικής παλινδρόμησης. Συνολικά, προέκυψαν οι εξής επτά συνιστώσες, οι οποίες ερμηνεύουν ποσοστό περίπου 60% της συνολικής διασποράς: Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιρίες Συμμετοχής σε Προγράμματα, Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση, Βαθμός Ικανοποίησης από Υλικοτεχνική Υποδομή Πανεπιστημίου, Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα, Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης, Ευκαιρίες πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο των σπουδών και Σύγχρονες μορφές διδασκαλίας. Στα μοντέλα λογιστικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μεταβλητές: οι μεταβλητές δημογραφικού χαρακτήρα (φύλο, εθνικότητα, ηλικία), το έτος αποφοίτησης από τις προπτυχιακές σπουδές, το επιστημονικό πεδίο σπουδών, οι συνιστώσες που προέκυψαν από την ανάλυση με τη μέθοδο των κύριων συνιστωσών, η συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας και επαγγελματικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια των σπουδών και η συνέχιση των σπουδών μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών. Στο τελικό μοντέλο έξι συνολικά μεταβλητές αναγνωρίστηκαν με στατιστικά σημαντική συμβολή στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων: το έτος αποφοίτησης, η συνέχιση σπουδών μετά την ολοκλήρωση προπτυχιακών σπουδών και οι τέσσερις ακόλουθες συνιστώσες: Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση, Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα, Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης και Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιριών Συμμετοχής σε Προγράμματα.

Τέλος, στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται οι μελλοντικές κατευθύνσεις. Συγκεκριμένα, αυτές περιλαμβάνουν την ανάπτυξη ενός εθνικού μηχανισμού αποφοίτων όλων των Ιδρυμάτων Ανώτερης

Εκπαίδευσης της Κύπρου. Για τον σκοπό αυτό έχει υποβληθεί και εγκριθεί σχετική πρόταση από τη ΔΑΕ στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων αποτελεί εχέγγυο για την πρόσβαση των ατόμων στην αγορά εργασίας αλλά και στη γενικότερη ευημερία. Με τις κατάλληλες δεξιότητες τα άτομα μπορούν να διεκδικήσουν υψηλής ποιότητας θέσεις εργασίας και να αξιοποιήσουν πλήρως τα προσόντα τους με στόχο την οικονομική ανάπτυξη, καινοτομία, παραγωγικότητα αλλά και την προσωπική ανάπτυξη και βελτίωση (European Commission, 2016). Παρόλα αυτά η μελέτη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD) για τις Δεξιότητες (OECD Skills Outlook) καταδεικνύει ότι πολλές χώρες διεθνώς δεν προσφέρουν στο εργατικό τους δυναμικό τις απαραίτητες δεξιότητες για να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου κόσμου (OECD, 2017).

Η αναντιστοιχία μεταξύ της προσφοράς και ζήτησης σε δεξιότητες και προσόντα (skills mismatch) αποτελεί μεγάλη πρόκληση τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Η ανεργία, οι δυσκολίες στην εύρεση και πρόσληψη εργαζομένων με δεξιότητες/προσόντα οι οποίες απαιτούνται από την αγορά εργασίας καθώς και η απασχόληση εργαζομένων σε θέσεις όπου δεν γίνεται πλήρης αξιοποίηση των προσόντων/δεξιοτήτων τους αποτελούν μορφές αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς προσόντων/δεξιοτήτων και αναγκών της αγοράς εργασίας. Η Εικόνα 1 παρουσιάζει τις πολλές μορφές αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης προσόντων και δεξιοτήτων που υπάρχουν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει ότι υπάρχουν αναντιστοιχίες προσφοράς και ζήτησης σε δεξιότητες και προσόντα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Συγκεκριμένα πολλές χώρες είναι αντιμέτωπες με ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό με υψηλή ειδίκευση και την ίδια στιγμή πολλοί/ες απόφοιτοι/ες δεν διαθέτουν βασικές δεξιότητες γλωσσικού, μαθηματικού και ψηφιακού εγγραμματισμού καθώς και οριζόντιες δεξιότητες (όπως επίλυσης προβλήματος, επικοινωνιακές κ.λπ) οι οποίες θα τους βοηθήσουν να επιβιώσουν σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο κόσμο (European Commission, 2017).

Αυτή η αναντιστοιχία μεταξύ προσφοράς προσόντων/δεξιοτήτων και ζήτησης στην αγορά εργασίας προκαλεί μεγάλη ανησυχία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες σε όλα τα επίπεδα: για τους εργαζόμενους (χαμηλοί μισθοί, χαμηλή ικανοποίηση από ζωή και εργασία κ.λπ.), τις εταιρείες (χαμηλά επίπεδα ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας, χαμηλή απόδοση, χαμηλά κέρδη) αλλά και τις χώρες (ανεργία, προσέλευση επενδύσεων). Παρόλο που ένας βαθμός αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης σε δεξιότητες και προσόντα θεωρείται αναπόφευκτος, η παγκοσμιοποίηση, η κλιματική αλλαγή, οι γρήγοροι ρυθμοί εξέλιξης της τεχνολογίας και της γνώσης αλλά και πρόσφατα η νέα τάξη πραγμάτων που έφερε η πανδημία του Κορωνοϊού (τηλεργασία, ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων κ.λπ) οδηγούν σε συνεχώς εναλλασσόμενες ανάγκες σε δεξιότητες και προσόντα στην αγορά εργασίας και επομένως καθιστούν απαραίτητη την ευελιξία του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να ανταποκρίνεται στις εναλλασσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Συγκεκριμένα, με βάση τις εκτιμήσεις του οργανισμού World Economic Forum (2020), στα επόμενα 10 χρόνια αναμένεται να γίνουν δραστηρές αλλαγές στα μισά επαγγέλματα λόγω αυτοματοποίησης με αποτέλεσμα ο υφιστάμενος εργαζόμενος πληθυσμός (ανεξαρτήτως αρχικής εκπαίδευσης και κατάρτισης) να χρειαστεί να αναβαθμίσει και να διευρύνει τις γνώσεις και δεξιότητες του. Μέχρι το 2040, προβλέπεται επίσης ότι πολλά επαγγέλματα δεν θα υπάρχουν πια και θα αντικατασταθούν από καινούργια (European Commission, 2017). Επιπρόσθετα, ένας μεγάλος αριθμός ενηλίκων μέσα στα επόμενα χρόνια, με ή χωρίς πτυχίο Ανώτερης Εκπαίδευσης θα χρειαστεί να καταρτιστεί εκ νέου

(reskilling) ή να αναβαθμίσει τις γνώσεις και δεξιότητες του (upskilling) για να μπορεί να καλύψει το κενό που θα δημιουργηθεί ανάμεσα στην αρχική εκπαίδευση και κατάρτισή του και τις αναδυόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας (European Commission, 2020a).

Εικόνα 1. Μορφές αναντιστοιχίας δεξιοτήτων (Cedefop, 2010, σελ.2)

Υπερεκπαίδευση	Περισσότερα χρόνια εκπαίδευσης από όσα απαιτεί η τρέχουσα θέση απασχόλησης.
Προεκπαίδευση	Λιγότερα χρόνια εκπαίδευσης από όσα απαιτεί η τρέχουσα θέση απασχόλησης.
Υπεριδίκευση	Περισσότερη ειδίκευση από όσο απαιτεί η τρέχουσα θέση απασχόλησης.
Υποειδίκευση	Λιγότερη ειδίκευση από όσο απαιτεί η τρέχουσα θέση απασχόλησης.
Υπερκατάρτιση	Η αδυναμία πλήρους αξιοποίησης των διαθέσιμων δεξιοτήτων στην τρέχουσα θέση απασχόλησης
Υποκατάρτιση	Η αδυναμία ανταπόκρισης στις απαιτήσεις της τρέχουσας θέσης λόγω έλλειψης των απαραίτητων δεξιοτήτων.
Έλλειψη δεξιοτήτων	Η ζήτηση για μια συγκεκριμένη δεξιότητα υπερβαίνει τον αριθμό των ατόμων που τη διαθέτουν.
Πλεόνασμα δεξιοτήτων	Η προσφορά σε άτομα που διαθέτουν μια συγκεκριμένη δεξιότητα υπερκαλύπτει τη ζήτηση γι' αυτήν.
Κενό δεξιοτήτων	Το επίπεδο των δεξιοτήτων του εργαζομένου είναι χαμηλότερο απ' αυτό που απαιτείται για να ανταπεξέλθει επαρκώς στις απαιτήσεις της θέσης απασχόλησης – ή αναντιστοιχία μεταξύ του είδους της δεξιότητας και των απαιτήσεων της θέσης απασχόλησης.
Οικονομική απαξίωση δεξιοτήτων	Οι δεξιότητες που απαιτούνταν παλαιότερα σε μια θέση απασχόλησης δεν απαιτούνται πλέον ή είναι λιγότερο σημαντικές.
Φυσική (τεχνική) απαξίωση	Οι σωματικές ή πνευματικές δεξιότητες και ικανότητες εκφυλίζονται λόγω μη χρήσης ή φυσιολογικής φθοράς.
Κάθετη αναντιστοιχία	Το επίπεδο της εκπαίδευσης ή των δεξιοτήτων είναι χαμηλότερο ή υψηλότερο από το επίπεδο της εκπαίδευσης ή των δεξιοτήτων που απαιτείται.
Οριζόντια αναντιστοιχία	Το επίπεδο της εκπαίδευσης ή των δεξιοτήτων βρίσκεται σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις της θέσης απασχόλησης, το είδος όμως της εκπαίδευσης ή των δεξιοτήτων δεν είναι κατάλληλο για τη συγκεκριμένη θέση απασχόλησης.
Εκτόπιση/υποβάθμιση	Εργαζόμενοι υψηλότερης εξειδίκευσης προσλαμβάνονται σε θέσεις απασχόλησης που μπορούν να καλυφθούν και από λιγότερο ειδικευμένους εργαζόμενους, εκτοπίζοντας τους λιγότερο ειδικευμένους εργαζόμενους από τις θέσεις απασχόλησης στις οποίες θα μπορούσαν να εργαστούν με βάση το επίπεδο δεξιοτήτων τους. Η υποβάθμιση αναφέρεται στη συγκεκριμένη διαδικασία όταν αυτή ωθεί τους λιγότερο ειδικευμένους εργαζόμενους σε θέσεις απασχόλησης ακόμα χαμηλότερου επιπέδου. Σε ακραίες περιπτώσεις ορισμένοι εργαζόμενοι θα κινδυνεύουν να μείνουν άνεργοι.

Στην Κύπρο, η βελτίωση της συνάφειας μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης αποτελεί μεγάλη πρόκληση. Το 2020, η Κύπρος έλαβε συγκεκριμένη Σύσταση από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για βελτίωση της συνάφειας μεταξύ αγοράς εργασίας και εκπαίδευσης. Επίσης, στην ετήσια έκθεση παρακολούθησης της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για την Κύπρο τόσο το 2019 όσο και το 2020 γίνεται αναφορά στην αναντιστοιχία μεταξύ προσόντων/δεξιοτήτων και απασχολησιμότητας των αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης, καθώς ένας μεγάλος αριθμός αποφοίτων απασχολούνται σε θέσεις εργασίας που απαιτούν χαμηλότερα τυπικά προσόντα από εκείνα που διαθέτουν (European Commission 2019, 2020b). Τέλος, στο τελικό κείμενο της οριζόντιας γνώμης της Επιτροπής Απασχόλησης (Employment Committee-EMCO) και της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας (Social Protection Committee-SPC) γίνεται σύσταση προς την Κύπρο για βελτίωση της συνάφειας μεταξύ της αγοράς εργασίας και της εκπαίδευσης και κατάρτισης και την αντιμετώπιση των υφιστάμενων αναντιστοιχιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης σε προσόντα και δεξιότητες.

Για την αντιμετώπιση της αναντιστοιχίας προσφοράς και ζήτησης προσόντων και δεξιοτήτων απαιτείται συντονισμός μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων για ανάπτυξη κατάλληλων πολιτικών. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να στηρίζονται σε υψηλής ποιότητας δεδομένα σχετικά με τις

διάφορες μορφές αναντιστοιχίας, αλλά και σε σχέση με την έκταση της κάθε μορφής, καθώς για την αντιμετώπιση διαφορετικών μορφών αναντιστοιχίας απαιτείται η λήψη διαφορετικών αποφάσεων και μέτρων (ICLS, 2018). Η ανάπτυξη ενός μηχανισμού για τη συστηματική συλλογή υψηλής ποιότητας δεδομένων σχετικά με την επαγγελματική και κοινωνική πορεία των αποφοίτων της Ανώτερης Εκπαίδευσης μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισής τους, μπορεί να συμβάλει στη λήψη αποφάσεων στη βάση δεδομένων και στον σχεδιασμό κατάλληλων πολιτικών. Η αξιοποίηση τέτοιου τύπου δεδομένων μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση/αναθεώρηση υφιστάμενων Προγραμμάτων Σπουδών και στη δημιουργία νέων από τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου τα οποία θα ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, στον σχεδιασμό προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, στη βελτίωση των υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής καθοδήγησης προς μαθητές/μαθήτριες και φοιτητές/φοιτήτριες, στη μείωση της αναντιστοιχίας που παρατηρείται ανάμεσα σε δεξιότητες/προσόντα και απασχολησιμότητας, στην καλύτερη πρόβλεψη των αναγκών της εργασίας και στη βελτίωση της διασύνδεσης του εκπαιδευτικού συστήματος με την αγορά εργασίας σε εθνικό επίπεδο. Παρόλο που σε πολλές χώρες της Ευρώπης έχουν αναπτυχθεί μηχανισμοί παρακολούθησης αποφοίτων για τη συλλογή κυρίως ποσοτικών δεδομένων σχετικά με την πορεία των αποφοίτων μετά την ολοκλήρωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισής τους, η ύπαρξη ενός εθνικού μηχανισμού στην Κύπρο την παρούσα στιγμή απουσιάζει. Αναγνωρίζοντας την αναγκαιότητα ανάπτυξης ενός τέτοιου μηχανισμού, η Διεύθυνση Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΔΑΕ) έχει προχωρήσει στον σχεδιασμό και στην ανάπτυξη μίας πιλοτικής έρευνας μηχανισμού παρακολούθησης αποφοίτων προπτυχιακού επιπέδου και συγκεκριμένα Επιπέδου 6 της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED 2011) σε συνεργασία με δύο δημόσια Πανεπιστήμια, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου, το καλοκαίρι του 2020. Παράλληλα η ΔΑΕ έχει υποβάλλει πρόταση στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για την ανάπτυξη ενός εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης των αποφοίτων όλων των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου.

Η παρούσα έκθεση αποσκοπεί να παρουσιάσει τα κύρια αποτελέσματα από την πιλοτική έρευνα του μηχανισμού παρακολούθησης αποφοίτων προπτυχιακών σπουδών των δύο δημόσιων Πανεπιστημίων. Συγκεκριμένα, στο δεύτερο μέρος παρουσιάζεται το συγκείμενο της παρούσας έρευνας, στο τρίτο μέρος οι συμμετέχοντες/ουσες στην εν λόγω έρευνα, στο τέταρτο μέρος παρουσιάζεται συνοπτικά η μεθοδολογία που υιοθετήθηκε, στο πέμπτο μέρος παρουσιάζεται τα κυριότερα αποτελέσματα και τέλος στο έκτο μέρος παρατίθενται οι μελλοντικές κατευθύνσεις.

2. ΤΟ ΣΥΓΚΕΙΜΕΝΟ: Η ΑΝΩΤΕΡΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Στην Ανώτερη Εκπαίδευση στην Κύπρο εντάσσονται τα Δημόσια και Ιδιωτικά Πανεπιστήμια και οι Δημόσιες και Ιδιωτικές Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Κατά την ακαδημαϊκή χρονιά 2019-2020, λειτουργούσαν οκτώ Πανεπιστήμια (τρία Δημόσια και πέντε Ιδιωτικά) και 50 Σχολές Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (πέντε δημόσιες και 45 ιδιωτικές). Τα Δημόσια Πανεπιστήμια της Κύπρου είναι το Πανεπιστήμιο Κύπρου, το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Το Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου προσφέρει αποκλειστικά εξ αποστάσεως προγράμματα σπουδών και δυνατότητες διά βίου μάθησης μέσω παρακολούθησης Αυτοτελών Θεματικών Ενοτήτων. Η παρούσα πιλοτική έρευνα παρακολούθησε τους/τις απόφοιτους Επιπέδου 6 της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED 2011) των δύο εκ των τριών Δημοσίων πανεπιστημίων και συγκεκριμένα του Πανεπιστημίου Κύπρου και του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου.

Σύμφωνα με την έκθεση Εκπαίδευση και Κατάρτιση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission, 2020b) για το έτος 2020, η Κύπρος είχε το υψηλότερο ποσοστό αποφοίτων Ανώτερης Εκπαίδευσης ηλικίας 30-34 ετών (58.8%) στην Ευρωπαϊκή Ένωση ξεπερνώντας κατά πολύ τον ευρωπαϊκό στόχο που έχει τεθεί (40.3%). Σύμφωνα με την εν λόγω έκθεση, παρατηρείται, επίσης χάσμα ανάμεσα στα δύο φύλα σε σχέση με το ποσοστό ολοκλήρωσης της Ανώτερης Εκπαίδευσης καθώς το ποσοστό των γυναικών (68.2%) είναι κατά πολύ υψηλότερο σε σύγκριση με αυτό των ανδρών (49.%). Δύο ακόμη σημαντικά συμπεράσματα που της εν λόγω έκθεσης συναφή με την παρούσα έρευνα είναι: α) το ποσοστό απασχολησιμότητας των αποφοίτων ανώτερης εκπαίδευσης ηλικίας 20-34 ετών είναι 83.9% το οποίο είναι ελαφρώς πιο κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (85.3%) και β) η Κύπρος έχει το χαμηλότερο ποσοστό αποφοίτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση από τα επιστημονικά πεδία σπουδών Επιστήμες Υγείας (6.2%) και από τα επιστημονικά πεδία σπουδών Επιστήμης, Τεχνολογίας, Μηχανικής και Μαθηματικών (Science, Technology, Engineering and Mathematics-STEM) (15% σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο: 25%).

3. ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ/ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΣΕΣ

Στην πιλοτική έρευνα συμμετείχαν απόφοιτοι/ες στο Επίπεδο 6 της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης (ISCED 2011) των δύο Δημόσιων Πανεπιστημίων όπως έχει ήδη αναφερθεί. Συγκεκριμένα, στην έρευνα κλήθηκαν να συμμετάσχουν όλοι οι απόφοιτοι/ες από Προγράμματα Σπουδών Επιπέδου 6 των δύο πιο πάνω Πανεπιστημίων οι οποίοι απέκτησαν το πρώτο πτυχίο τους κατά τα ακαδημαϊκά έτη: 2014-2015, 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 και 2018-2019. Στην πιλοτική έρευνα ανταποκρίθηκαν 1150 απόφοιτοι/ες (Πίνακας 1). Συνολικά, 278 απόφοιτοι/ες δεν δήλωσαν το έτος αποφοίτησης. Με βάση τον Πίνακα 1, η πλειοψηφία των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών αποφοίτησε το ακαδημαϊκό έτος 2014-2015 (36,1%) και μετά ακολουθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 (22,6%).

Πίνακας 1. Αριθμός και ποσοστό συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στην πιλοτική έρευνα ανά ακαδημαϊκό έτος απόκτησης πρώτου πτυχίου

Έτος απόκτησης πτυχίου	Συχνότητα	Ποσοστό (%)	Ποσοστό επί των έγκυρων απαντήσεων (%)
2014-2015	315	27,4	36,1
2015-2016	110	9,6	12,6
2016-2017	95	8,3	10,9
2017-2018	155	13,5	17,8
2018-2019	197	17,1	22,6
Σύνολο	872	75,8	100,0
Μη έγκυρες τιμές (Απουσίες)	278	24,2	
Σύνολο	1150	100,0	

Ο Πίνακας 2 παρουσιάζει τους/τις συμμετέχοντες/ουσες στην πιλοτική έρευνα ανά Πανεπιστήμιο καθώς και το ποσοστό ανταπόκρισης ανά Πανεπιστήμιο και έτος αποφοίτησης. Γίνεται εμφανές ότι στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 490 απόφοιτοι/ες από το Πανεπιστήμιο Κύπρου και 382 από το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου. Τα ποσοστά ανταπόκρισης κρίνονται ως χαμηλά και για μεν το Πανεπιστήμιο Κύπρου το ποσοστό είναι μεταξύ 1%-19%, στο δε Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου το ποσοστό κυμαίνεται από 14%-28%. Ιδιαίτερα, όσον αφορά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου για τα έτη απόκτησης πρώτου πτυχίου 2015-2016 και 2016-2017 το ποσοστό ανταπόκρισης κρίνεται ως πάρα πολύ χαμηλό. Με βάση τον Πίνακα 2, η πλειοψηφία των αποφοίτων που συμμετείχαν στην εν λόγω έρευνα για το Πανεπιστήμιο Κύπρου προέρχεται από το έτος απόκτησης πρώτου πτυχίου 2014-2015 (19,36%) και μετά ακολουθεί το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 (13,54%). Για το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου η πλειοψηφία των αποφοίτων που συμμετείχαν στην εν λόγω έρευνα προέρχεται από το έτος απόκτησης πρώτου πτυχίου 2014-2015 (27,59%) και μετά ακολουθεί το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 (21,33%). Ο χαμηλός βαθμός ανταπόκρισης των αποφοίτων σε τέτοιου είδους έρευνες αποτελεί σύνθηρες φαινόμενο διεθνώς αλλά συνάμα αποτελεί και πρόκληση. Η παροχή κινήτρων θεωρείται απαραίτητη σε μελλοντικές προσπάθειες για την επίτευξη ενός υψηλότερου ποσοστού ανταπόκρισης.

Πίνακας 2. Αριθμός και ποσοστό συμμετεχόντων/συμμετεχουσών στην πιλοτική έρευνα ανά Πανεπιστήμιο σε σχέση με τον συνολικό αριθμό αποφοίτων ανά Πανεπιστήμιο και ανά ακαδημαϊκό έτος απόκτησης πρώτου πτυχίου

Πανεπιστήμιο Κύπρου			
Έτος απόκτησης πτυχίου	Συνολικός αριθμός αποφοίτων	Συνολικός αριθμός που συμμετείχαν στην έρευνα	Ποσοστό ανταπόκρισης (%)
2014-2015	1 064	206	19,36
2015-2016	1 126	35	3,11
2016-2017	1 075	19	1,77
2017-2018	1 009	101	10,01
2018-2019	953	129	13,54
Σύνολο	5 227	490	9,3
Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου			
Έτος απόκτησης πτυχίου	Συνολικός αριθμός αποφοίτων	Συνολικός αριθμός που συμμετείχαν στην έρευνα	Ποσοστό ανταπόκρισης (%)
2014-2015	395	109	27,59
2015-2016	413	75	18,16
2016-2017	375	76	21,33
2017-2018	372	54	14,52
2018-2019	385	68	17,66
Σύνολο	1940	382	19,69

Ο Πίνακας 3 παρουσιάζει βασικά δημογραφικά στοιχεία για τους/τις αποφοίτους/ες που συμμετείχαν στην εν λόγω έρευνα. Με βάση τον Πίνακα 3, η πλειοψηφία είναι γυναίκες (68,5%). Σε σχέση με την ηλικία οι μισοί περίπου συμμετέχοντες (55,9%) προέρχονται από την ηλικιακή ομάδα των 26-30 ετών, ενώ ένα σημαντικό ποσοστό (31,9%) από την ηλικιακή ομάδα κάτω των 25 ετών. Τέλος, σε σχέση με την εθνικότητα, η συντριπτική πλειοψηφία των συμμετεχόντων/ουσών (96,1%) έχει Κυπριακή εθνικότητα. Λόγω του χαμηλού αριθμού αποφοίτων σε κάποιες κατηγορίες των μεταβλητών ηλικία και εθνικότητα, οι εν λόγω μεταβλητές επανακωδικοποιήθηκαν σε διχοτομικές για σκοπούς στατιστικών αναλύσεων, ως εξής: η μεταβλητή ηλικία επανακωδικοποιήθηκε σε δύο κατηγορίες σε αποφοίτους/ες με ηλικία ίση ή μικρότερη των 25 ετών (≤ 25) και σε αποφοίτους/ες με ηλικία μεγαλύτερη των 25 ετών (>25) και η μεταβλητή εθνικότητα σε απόφοιτους/ες με μη Κυπριακή εθνικότητα και σε απόφοιτους/ες με Κυπριακή εθνικότητα.

Πίνακας 3. Δημογραφικά χαρακτηριστικά των αποφοίτων που συμμετείχαν στην πιλοτική έρευνα

Μεταβλητή	Κατηγορίες	Συχνότητες	Ποσοστό (%)	Ποσοστό επί των έγκυρων απαντήσεων (%)
Φύλο	Γυναίκα	716	62,3	68,5
	Άνδρας	330	28,7	31,5
	Απούσες τιμές	104	9,0	
Ηλικία	<=25	367	31,9	35,1
	26-30	585	50,9	55,9
	31-35	49	4,3	4,7
	36-40	26	2,3	2,5
	>40	19	1,7	1,8
	Απούσες τιμές	104	9,0	
Εθνικότητα	Κυπριακή	990	86,1	94,6
	Ελληνική	50	4,3	4,8
	Υπήκοος ΕΕ	2	0,2	0,2
	Άλλη	4	0,3	0,4
	Απούσες τιμές	104	9,0	

Ο Πίνακας 4 παρουσιάζει στοιχεία σε σχέση με το Πρόγραμμα Σπουδών των αποφοίτων που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα. Η μεταβλητή Πρόγραμμα Σπουδών κωδικοποιήθηκε με βάση τα επιστημονικά πεδία της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013 (Unesco, 2015) (Εικόνα 2). Σε σχέση με το Πρόγραμμα Σπουδών η πλειοψηφία των αποφοίτων που συμμετείχαν στην παρούσα έρευνα προέρχεται από το επιστημονικό πεδίο *Μηχανική και Κατασκευές* (20,8%), μετά ακολουθεί το πεδίο *Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση* (18,4%) και έπειτα τα πεδία *Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική* (12,5%) και *Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες* (12,1%). Το μικρότερο ποσοστό προέρχεται από το πεδίο *Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική* (3%). Ένα σχετικά μεγάλο ποσοστό αποφοίτων (24%) δεν δήλωσε το Πρόγραμμα Σπουδών από το οποίο αποφοίτησε.

Πρέπει να τονιστεί ότι το δείγμα των αποφοίτων που συμμετείχαν στην εν λόγω έρευνα δεν είναι αντιπροσωπευτικό των αποφοίτων Επιπέδου 6 στη Διεθνή Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης των δύο Πανεπιστημίων, αλλά ούτε των αποφοίτων των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου για τα συγκεκριμένα έτη αποφοίτησης. Επομένως, τα αποτελέσματα που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση αφορούν αποκλειστικά το συγκεκριμένο δείγμα που συμμετείχε στην εν λόγω πιλοτική έρευνα

Εικόνα 2. Επιστημονικά πεδία της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013 (UNESCO, 2015)

Πεδίο	Περιγραφή	Παραδείγματα
1	Εκπαίδευση	Νηπιαγωγοί, Δάσκαλοι
2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καλές Τέχνες, Μουσική, Θεολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλοσοφία, Φιλολογία
3	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Οικονομικά, Πολιτικές Επιστήμες, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία
4	Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Λογιστική, Φορολογία, Χρηματοοικονομικά, Τραπεζική, Ασφαλιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Marketing, Διαφήμιση, Νομική
5	Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Βιολογία, Βιοχημεία, Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά, Στατιστική
6	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Σχεδιασμός και Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων και Δικτύων, Ανάπτυξη Λογισμικού και Εφαρμογών
7	Μηχανική και Κατασκευές	Χημικοί Μηχανικοί, Μηχανικοί Περιβάλλοντος, Πολιτικοί Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες Μηχανικοί, Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί, Μηχανικοί Μεταλλείων, Μηχανικοί Υπολογιστών
8	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	Φυτική και Κτηνοτροφική Παραγωγή, Κηπουρική, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική
9	Επιστήμες Υγείας	Ιατρική, Οδοντιατρική, Φαρμακευτική, Νοσηλευτική
10	Παροχή Υπηρεσιών (π.χ. κ.λπ.).	Υπηρεσίες Ομορφιάς, Υπηρεσίες Καταλύματος-Εστίασης, Υπηρεσίες Ασφαλείας, Υπηρεσίες Μεταφορών

Πίνακας 4. Ποσοστό αποφοίτων ανά Επιστημονικό πεδίο των Προγραμμάτων Σπουδών των αποφοίτων που συμμετείχαν στην πιλοτική έρευνα στη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2013,

	Συχνότητα	Ποσοστό (%)	Ποσοστό επί των έγκυρων απαντήσεων (%)
Εκπαίδευση	47	4,1	5,4
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	106	9,2	12,1
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	161	14,0	18,4
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	109	9,5	12,5
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	81	7,0	9,3
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	86	7,5	9,8
Μηχανική και Κατασκευές	182	15,8	20,8
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	26	2,3	3,0
Επιστήμες Υγείας	76	6,6	8,7
Απούσες Τιμές	276	24,0	100,0
Σύνολο	1150	100,0	

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η παρακολούθηση αποφοίτων είναι μία καθιερωμένη πια πρακτική ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Συγκεκριμένα, τα δύο τρίτα των χωρών της ΕΕ έχουν ήδη αναπτύξει μηχανισμούς παρακολούθησης αποφοίτων (Gaebel, Hauschildt, Mühleck & Smidt, 2012). Οι περισσότερες έρευνες παρακολούθησης αποφοίτων (σε εθνικό επίπεδο είτε σε επίπεδο Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης) υιοθετούν τη μεθοδολογία της επισκόπησης (survey). Οι επισκοπήσεις στο πλαίσιο των μηχανισμών της παρακολούθησης αποφοίτων αποσκοπούν να συλλέξουν τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά δεδομένα ιδιαίτερα σε σχέση με τις απόψεις των αποφοίτων σχετικά με τις εμπειρίες τους από τις σπουδές τους και την εργοδότησή τους μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους. Είναι, επίσης, σύννηθη πρακτική τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω των επισκοπήσεων να συμπληρώνονται με διοικητικά δεδομένα είτε από τις βάσεις δεδομένων των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης είτε από τα τμήματα φορολογίας, κοινωνικών ασφαλίσεων κ.λπ. Ο συνδυασμός επισκοπήσεων με διοικητικά δεδομένα αποτελεί την πιο διαδεδομένη μεθοδολογία που υιοθετείται στο πλαίσιο των ερευνών παρακολούθησης αποφοίτων. Στην παρούσα πιλοτική έρευνα υιοθετήθηκε η μεθοδολογία της επισκόπησης. Η συλλογή των δεδομένων έγινε μόνο μέσω της χορήγησης ενός ερωτηματολογίου το οποίο κατασκευάστηκε για τον σκοπό αυτό. Το ερωτηματολόγιο χορηγήθηκε ανώνυμα, σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ειδικής πλατφόρμας μόνο στην Ελληνική γλώσσα.

Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε από τη ΔΑΕ σε συνεργασία με τα δύο Πανεπιστήμια (Παράρτημα Α). Η κατασκευή του ερωτηματολογίου βασίστηκε στο αντίστοιχο ερωτηματολόγιο της ευρωπαϊκής έρευνας Eurograduate ². Το ερωτηματολόγιο της ευρωπαϊκής έρευνας Eurograduate, δεν υιοθετήθηκε αυτούσιο λόγω της μεγάλης του έκτασης η οποία θεωρήθηκε αποτρεπτικός παράγοντας για τη συμπλήρωσή του. Το ερωτηματολόγιο της παρούσας έρευνας περιλάμβανε κυρίως κλειστού τύπου ερωτήσεις και αποτελείτο από τέσσερα μέρη με βάση τους εξής θεματικούς άξονες: Δημογραφικά Χαρακτηριστικά, Εκπαίδευση και Κατάρτιση, Εργοδότηση και Συνέχιση Σπουδών. Συγκεκριμένα, το πρώτο μέρος αποσκοπούσε να συλλέξει δεδομένα σχετικά με τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών όπως φύλο, ηλικία, εθνικότητα, χώρα διαμονής, οικογενειακή κατάσταση, κατάσταση διαμονής. Το δεύτερο μέρος αποσκοπούσε να συλλέξει δεδομένα σχετικά με το έτος αποφοίτησης, το Ίδρυμα Ανώτερης Εκπαίδευσης από το οποίο αποφοίτησαν, το Πρόγραμμα Σπουδών, τη μεθοδολογία διδασκαλίας και αξιολόγησης που εφαρμόστηκε στο Πρόγραμμα Σπουδών, την ενδεχόμενη συμμετοχή των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών σε προγράμματα κινητικότητας και επαγγελματικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, τον βαθμό συμβολής των προπτυχιακών σπουδών στην εξεύρεση εργασίας, στη συνέχιση σπουδών και στην ανάπτυξη διαφόρων δεξιοτήτων (κοινωνικών, επιχειρηματικών, διοικητικών) και τον βαθμό ικανοποίησης των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών αναφορικά με το επίπεδο και ποιότητά σπουδών τους. Το τρίτο μέρος του ερωτηματολογίου αποσκοπούσε να συλλέξει δεδομένα σχετικά με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, τον τομέα, καθεστώς και είδος απασχόλησης, τις απολαβές, τον τρόπο εξεύρεσης εργασίας, τον βαθμό ικανοποίησης τους από την εργασία των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών και τις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης. Το τελευταίο μέρος του ερωτηματολογίου διερευνούσε το ενδεχόμενο

² Το ερωτηματολόγιο της ευρωπαϊκής έρευνας Eurograduate είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα <https://www.eurograduate.eu/about/documents>

συνέχισης των σπουδών, το επίπεδο σπουδών, τη χώρα σπουδών, τη συνάφεια του αντικειμένου περαιτέρω σπουδών με το πρώτο πτυχίο, καθώς και τους λόγους που οδήγησαν τους/τις συμμετέχοντες/συμμετέχουσες να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Πρέπει να τονιστεί ότι στην παρούσα έρευνα ισχύουν όλοι οι περιορισμοί που συνδέονται με τη συλλογή δεδομένων μέσω αυτοαναφορικών δηλώσεων (Cook & Campbell, 1979) όπως μεροληπτικοί τρόποι ανταπόκρισης (π.χ. τάση για κοινωνικά επιθυμητές απαντήσεις-social desirability bias, η τάση για συμφωνία ή διαφωνία ανεξαρτήτως του εννοιολογικού περιεχομένου των δηλώσεων, κ.λπ.), θέματα μνήμης (Schacter, 1999) κ.λπ.

Η ανάλυση των δεδομένων περιλαμβάνει τόσο τεχνικές της περιγραφικής (όπως πίνακες συχνοτήτων) όσο και της επαγωγικής στατιστικής (κριτήριο χ^2 , διερευνητική παραγοντική ανάλυση, μοντέλα στατιστικής παλινδρόμησης), με σκοπό την εύρεση συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών που διερευνήθηκαν μέσω του ερωτηματολογίου.

5. ΚΥΡΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Το κεφάλαιο αυτό αποσκοπεί να παρουσιάσει τα κυριότερα αποτελέσματα της παρούσας πιλοτικής έρευνας. Το κεφάλαιο χωρίζεται σε πέντε μέρη. Τα πρώτα τέσσερα μέρη παρουσιάζουν αποτελέσματα σε σχέση με μεταβλητές των τεσσάρων θεματικών αξόνων: *Συμμετοχή στην αγορά εργασίας, Κινητικότητα, Συνέχιση σπουδών και Εκπαίδευση και Κατάρτιση*. Τα αποτελέσματα αυτά παρουσιάζονται και για τα δύο Πανεπιστήμια μαζί. Τα αποτελέσματα που αφορούν σε συχνότητες απαντήσεων στους πιο πάνω θεματικούς άξονες παρουσιάζονται ανά έτος αποφοίτησης, ενώ οι διερευνήσεις συσχετίσεων ανάμεσα στις μεταβλητές που σχετίζονται με τους πιο πάνω θεματικούς άξονες με δημογραφικές (φύλο, ηλικία, εθνικότητα) και εκπαιδευτικές (επιστημονικό πεδίο σπουδών) μεταβλητές (με το κριτήριο χ^2) αφορούν ολόκληρο το δείγμα (όλα τα έτη αποφοίτησης και για τα δύο Πανεπιστήμια μαζί). Αυτό κρίθηκε απαραίτητο λόγω του μικρού μεγέθους του δείγματος και των πολλών υπό-κατηγοριών των υπό-διερεύνηση μεταβλητών. Στο τέλος του συγκεκριμένου κεφαλαίου επιχειρείται η διερεύνηση της επίδρασης διαφόρων παραγόντων στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων.

5.1. Συμμετοχή στην αγορά εργασίας

Ένας από τους κύριους στόχους των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης είναι να προετοιμάσουν τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες τους να διεκδικήσουν επιτυχώς θέσεις στην αγορά εργασίας και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες για επαγγελματική σταδιοδρομία. Στην παρούσα έρευνα, η πλειοψηφία (>70%) των αποφοίτων για όλα τα έτη αποφοίτησης δήλωσε ότι εργοδοτείται καταδεικνύοντας επιτυχή μετάβαση και συμμετοχή στην αγορά εργασίας (Πίνακας 5). Το υψηλότερο ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας καταγράφεται ανάμεσα στους/στις απόφοιτους/ες της ακαδημαϊκής χρονιάς 2014-2015 (94,1%) και το χαμηλότερο ανάμεσα στους/στις απόφοιτους/ες της ακαδημαϊκής χρονιάς 2018-2019 (74,3%). Παρατηρείται, επίσης, ένα αναμενόμενο μοτίβο ανάμεσα στο ποσοστό συμμετοχής στην αγορά εργασίας και το έτος αποφοίτησης και συγκεκριμένα όσα περισσότερα χρόνια μεσολάβησαν από το έτος αποφοίτησης τόσο μεγαλύτερο είναι το ποσοστό συμμετοχής των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Διερευνήθηκαν, επίσης, συσχετίσεις ανάμεσα στη συμμετοχή στην αγορά εργασίας ανά έτος αποφοίτησης και επιπρόσθετα ανά φύλο, ηλικία, εθνικότητα και Πρόγραμμα Σπουδών αλλά δεν βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις.

Πίνακας 5. Συμμετοχή αποφοίτων στην αγορά εργασίας ανά έτος αποφοίτησης

			Συμμετοχή στην αγορά εργασίας		
			Όχι	Ναι	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	18	288	306
		%	5,9	94,1	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	11	92	103
		%	10,7	89,3	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	11	80	91
		%	12,1	87,9	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	31	118	149
		%	20,8	79,2	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	48	139	187
		%	25,7	74,3	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	119	717	836*
		%	14,2	85,8	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.1.1 Οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων

Όταν οι απόφοιτοι/ες εισέρχονται στην αγορά εργασίας είναι σημαντικό να βρουν απασχόληση σχετική με τα προσόντα τους. Αναντιστοιχίες μεταξύ του επιστημονικού πεδίου σπουδών και απασχόλησης αναφέρονται στη βιβλιογραφία ως οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Ο Πίνακας 6 παρουσιάζει τις απόψεις των αποφοίτων σε σχέση με τον βαθμό συνάφειας των σπουδών τους με την υφιστάμενη απασχόλησή τους ανά έτος αποφοίτησης. Περίπου οι μισοί απόφοιτοι/ες σε κάθε έτος αποφοίτησης δηλώνουν ότι η υφιστάμενη απασχόληση τους έχει μεγάλο βαθμό συνάφειας με τις σπουδές τους. Ένα σημαντικό ποσοστό σε κάθε έτος αποφοίτησης όμως (γύρω στο 30%) δηλώνει χαμηλό βαθμό συνάφειας που αυτό συνεπάγεται οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων. Στο σύνολο του δείγματος, περισσότεροι από τους/τις μισούς/ές αποφοίτους/ες (54,4%) δηλώνουν μεγάλη συνάφεια της υφιστάμενης τους απασχόλησης με το επιστημονικό πεδίο σπουδών, ενώ ένα ποσοστό 28% δηλώνει ότι η υφιστάμενη τους απασχόληση δεν έχει καθόλου ή έχει πολύ μικρή συνάφεια με το επιστημονικό πεδίο σπουδών.

Πίνακας 6. Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών ανά έτος αποφοίτησης.

		Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών				
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο	
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	83	40	164	287
		%	28,9	13,9	57,1	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	26	19	44	89
		%	29,2	21,3	49,4	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	22	14	44	80
		%	27,5	17,5	55,0	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	31	28	58	117
		%	26,5	23,9	49,6	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	37	24	76	137
		%	27,0	17,5	55,5	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	199	125	386	710*
		%	28,0	17,6	54,4	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Η οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων διερευνήθηκε για το σύνολο του δείγματος για πιθανή συσχέτιση με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών. Οι αναλύσεις με το κριτήριο χ^2 κατέδειξαν στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στην οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων με τις μεταβλητές φύλο ($\chi^2=9.625$, $df=2$, $p=0.008$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=86.095$, $df=16$, $p<0.0005$). Συγκεκριμένα, με βάση τον Πίνακα 7, οι γυναίκες (31,4%) δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων από τους άνδρες (21,0%). Σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών οι απόφοιτοι/ες από τα πεδία Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση (42,3%), Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική (41,9%) και Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες (40,0%) δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό οριζόντια αναντιστοιχία δεξιοτήτων από τους/τις αποφοίτους/ες από τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία σπουδών.

Πίνακας 7. Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών ανά φύλο

		Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών				
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο	
Γυναίκες	Συχνότητα	150	85	242	477	
	%	31,4	17,8	50,7	100,0	
Άνδρες	Συχνότητα	49	40	144	233	
	%	21,0	17,2	61,8	100,0	
Σύνολο	Συχνότητα	199	125	386	710*	
	%	28,0	17,6	54,4	100,0	

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Πίνακας 8. Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Βαθμός συνάφειας υφιστάμενης απασχόλησης με επιστημονικό πεδίο σπουδών			Σύνολο
		Πολύ/Πάρα			
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	πολύ	
Επιστημονικά Πεδία Σπουδών					
Εκπαίδευση	Συχνότητα	15	5	19	39
	%	38,5	12,8	48,7	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές	Συχνότητα	34	9	42	85
	%	40,0	10,6	49,4	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες,	Συχνότητα	52	28	43	123
	Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	%	42,3	22,8	35,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και	Συχνότητα	18	22	48	88
	Νομική	%	20,5	25,0	54,5
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά	Συχνότητα	26	12	24	62
	και Στατιστική	%	41,9	19,4	38,7
Τεχνολογίες Πληροφοριών και	Συχνότητα	15	14	48	77
	Επικοινωνίας	%	19,5	18,2	62,3
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	28	32	94	154
		%	18,2	20,8	61,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία ,	Συχνότητα	7	1	11	19
	Κτηνιατρική	%	36,8	5,3	57,9
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	4	2	57	63
		%	6,3	3,2	90,5
Σύνολο	Συχνότητα	199	125	386	710*
		%	28,0	17,6	54,4

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.1.2 Ποιότητα εργασίας

Στη βιβλιογραφία δεν υπάρχει ένας καθολικά αποδεκτός ορισμός σχετικά με την ποιότητα της εργασίας. Επομένως, η πλειοψηφία των μελετών που ασχολούνται με το θέμα διερευνούν σημαντικές πτυχές/διαστάσεις σε σχέση με την ποιότητα των θέσεων εργασίας, όπως τα ειδικά χαρακτηριστικά της θέσης εργασίας (π.χ. αμοιβή, ωράριο εργασίας, απαιτήσεις εξειδίκευσης, περιεχόμενο της εργασίας), ή πτυχές του ευρύτερου εργασιακού περιβάλλοντος (π.χ. συνθήκες εργασίας, επιμόρφωση, προοπτικές σταδιοδρομίας, κάλυψη κοινωνικής ασφάλισης κλπ. (Clark, 1998)) ή την υποκειμενική ικανοποίηση από τη θέση εργασίας όπως την αντιλαμβάνεται ο εργαζόμενος

(Hamermesh, 1999). Στην εν λόγω έρευνα διερευνήθηκαν πέντε πτυχές σε σχέση με την ποιότητα εργασίας: καθεστώς και είδος εργοδότησης, εισόδημα, προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και βαθμός ικανοποίησης. Σε σχέση με το καθεστώς εργοδότησης, η μεγάλη πλειοψηφία (>80%) των αποφοίτων σε κάθε έτος αποφοίτησης δηλώνει ότι απασχολούνται σε θέσεις εργασίας πλήρους απασχόλησης (Πίνακας 9).

Πίνακας 9. Καθεστώς εργοδότησης ανά έτος αποφοίτησης

			Καθεστώς Εργοδότησης		
			Πλήρης	Μερική	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	258	30	288
		%	89,6	10,4	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	81	11	92
		%	88,0	12,0	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	67	13	80
		%	83,8	16,3	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	101	17	118
		%	85,6	14,4	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	119	20	139
		%	85,6	14,4	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	626	91	717*
		%	87,3	12,7	100,0

**Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Οι διερευνήσεις μεταξύ του καθεστώτος εργοδότησης με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις μόνο ανάμεσα στο καθεστώς εργοδότησης και του επιστημονικού πεδίου σπουδών ($\chi^2=54.072$, $df=8$, $p<0.0005$). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Πίνακα 10, υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στο ποσοστό των αποφοίτων που δηλώνουν πλήρη απασχόληση ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών, με τους/τις απόφοιτους/ες των επιστημονικών πεδίων σπουδών *Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική* (97,8%) και *Μηχανική και Κατασκευές* (96,1%) να δηλώνουν στη συντριπτική τους πλειοψηφία πλήρης απασχόληση. Στο επιστημονικό πεδίο σπουδών *Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες* ανήκει το χαμηλότερο ποσοστό αποφοίτων (70%) που δηλώνει πλήρη απασχόληση σε σχέση με τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία σπουδών.

Πίνακας 10. Καθεστώς εργοδότησης ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Καθεστώς Εργοδότησης		
		Πλήρης	Μερική	Σύνολο
Επιστημονικά Πεδία Σπουδών				
Εκπαίδευση	Συχνότητα	27	12	39
	%	69,2	30,8	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	61	25	86
	%	70,9	29,1	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	107	19	126
	%	84,9	15,1	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	87	2	89
	%	97,8	2,2	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	55	8	63
	%	87,3	12,7	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	67	11	78
	%	85,9	14,1	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	148	6	154
	%	96,1	3,9	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία , Κτηνιατρική	Συχνότητα	16	3	19
	%	84,2	15,8	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	58	5	63
	%	92,1	7,9	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	626	91	717*
	%	87,3	12,7	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Σε σχέση με το είδος απασχόλησης η πλειοψηφία των αποφοίτων σε κάθε έτος αποφοίτησης δηλώνει ότι απασχολείται σε μόνιμη βάση (Πίνακας 11). Παρουσιάζονται, όμως, διαφοροποιήσεις ανάμεσα στα έτη αποφοίτησης. Το ποσοστό των αποφοίτων που απασχολείται σε μόνιμη βάση συσχετίζεται με τα χρόνια που μεσολάβησαν από το έτος αποφοίτησης. Συγκεκριμένα, όσα περισσότερα χρόνια μεσολάβησαν από το έτος αποφοίτησης τόσο μεγαλύτερο τείνει να είναι το ποσοστό των αποφοίτων που απασχολείται σε μόνιμη βάση (Πίνακας 11). Έγινε επίσης διερεύνηση πιθανών συσχετίσεων μεταξύ των όρων εργοδότησης με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος. Βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στο είδος εργοδότησης και των μεταβλητών φύλο ($\chi^2=18.588$, $df=3$, $p<0.0005$), ηλικία ($\chi^2=25.354$, $df=3$, $p<0.0005$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=89.934$, $df=24$, $p<0.0005$). Συγκεκριμένα, σε σχέση με το φύλο μεγαλύτερο ποσοστό ανδρών (72,8%) δηλώνει απασχόληση σε μόνιμη βάση σε σύγκριση με αυτό των γυναικών (57,2%). Αυτό το αποτέλεσμα συνάδει με το αντίστοιχο αποτέλεσμα της πιλοτικής ευρωπαϊκής έρευνας Eurograduate όπου βρέθηκε να υπάρχει διαφοροποίηση ανάμεσα στα δύο φύλα υπέρ των ανδρών σε σχέση με το ποσοστό απασχόλησης σε

μόνιμη βάση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Σε σχέση με την ηλικία μεγαλύτερο ποσοστό των αποφοίτων της ηλικίας άνω των 25 ετών (68,4%) δηλώνει απασχόληση σε μόνιμη βάση σε σύγκριση με αυτό της ηλικιακής ομάδας κάτω των 25 ετών (50,0%). Αναφορικά με το επιστημονικό πεδίο σπουδών, σύμφωνα με τον Πίνακα 12, υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση ανάμεσα στο ποσοστό των αποφοίτων που δηλώνουν απασχόληση σε μόνιμη βάση ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών, με τους/τις απόφοιτους/ες των επιστημονικών πεδίων *Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας* (74,4%), *Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική* (74,2%) και *Μηχανική και Κατασκευές* (73,2%) να δηλώνουν στη μεγάλη τους πλειοψηφία απασχόληση σε μόνιμη βάση. Στο ίδιο αποτέλεσμα κατέληξε και η ευρωπαϊκή έρευνα Eurograduate, όπου οι απόφοιτοι/ες των επιστημονικών πεδίων σπουδών *Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας* και *Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική* είχαν το υψηλότερο ποσοστό απασχόλησης σε μόνιμη βάση (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2020). Στο επιστημονικό πεδίο σπουδών *Εκπαίδευση* ανήκει το χαμηλότερο ποσοστό αποφοίτων (28,2%) που δηλώνει απασχόληση σε μόνιμη βάση σε σχέση με τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία σπουδών.

Πίνακας 11. *Είδος εργοδότησης ανά έτος αποφοίτησης*

Έτος αποφοίτησης	Συχνότητα %	Είδος εργοδότησης				Σύνολο
		Μόνιμος	ορισμένου χρόνου	Ωρομίσθιος	Άλλο	
2014-2015	Συχνότητα	203	53	23	8	287
	%	70,7	18,5	8,0	2,8	100,0
2015-2016	Συχνότητα	58	24	8	2	92
	%	63,0	26,1	8,7	2,2	100,0
2016-2017	Συχνότητα	47	18	12	3	80
	%	58,8	22,5	15,0	3,8	100,0
2017-2018	Συχνότητα	68	24	17	9	118
	%	57,6	20,3	14,4	7,6	100,0
2018-2019	Συχνότητα	70	41	21	7	139
	%	50,4	29,5	15,1	5,0	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	446	160	81	29	716*
	%	62,3	22,3	11,3	4,1	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Πίνακας 12. Είδος εργοδότησης ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Είδος εργοδότησης				Σύνολο
		Μόνιμος	Σύμβαση ορισμένου χρόνου	Ωρομίσθιος	Άλλο	
Επιστημονικό πεδίο σπουδών						
Εκπαίδευση	Συχνότητα	11	13	11	4	39
	%	28,2	33,3	28,2	10,3	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	41	19	17	9	86
	%	47,7	22,1	19,8	10,5	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	77	31	13	5	126
	%	61,1	24,6	10,3	4,0	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	66	19	4	0	89
	%	74,2	21,3	4,5	0,0	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	38	15	7	3	63
	%	60,3	23,8	11,1	4,8	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	58	15	3	2	78
	%	74,4	19,2	3,8	2,6	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	112	30	5	6	153
	%	73,2	19,6	3,3	3,9	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία , Κτηνιατρική	Συχνότητα	12	2	5	0	19
	%	63,2	10,5	26,3	0,0	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	31	16	16	0	63
	%	49,2	25,4	25,4	0,0	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	446	160	81	29	716*
	%	62,3%	22,3	11,3	4,1	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Μία άλλη σημαντική πτυχή που σχετίζεται με την ποιότητα εργασίας είναι το εισόδημα. Ο Πίνακας 13 παρουσιάζει τις μηνιαίες απολαβές των αποφοίτων ανά έτος αποφοίτησης. Γίνεται εμφανές ότι η πλειοψηφία των αποφοίτων σε όλα τα έτη αποφοίτησης δηλώνει για τις μηνιαίες απολαβές, ότι αυτές κυμαίνονται από €801 μέχρι €1400. Επίσης, παρουσιάζεται ένα μοτίβο σε σχέση με τις κατηγορίες χαμηλότερου και υψηλότερου εισοδήματος ανά έτος αποφοίτησης. Οι απόφοιτοι/ες του έτους 2014-2015 έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό στην κατηγορία του υψηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (>€2001) και το μικρότερο στην κατηγορία του χαμηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (<€800). Αντίθετα, οι απόφοιτοί του έτους 2018-2019 παρουσιάζουν το μικρότερο

ποσοστό στην κατηγορία του υψηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (>€2001) και το μεγαλύτερο ποσοστό στην κατηγορία του χαμηλότερου μηνιαίου εισοδήματος (<€800).

Πίνακας 13. Μηνιαίο εισόδημα ανά έτος αποφοίτησης

			Μηνιαίο εισόδημα				
			<€800	€801-€1400	€1401-€2000	>€2001	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	22	113	105	47	287
		%	7,7	39,4	36,6	16,4	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	13	45	26	8	92
		%	14,1	48,9	28,3	8,7	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	14	51	10	5	80
		%	17,5	63,8	12,5	6,3	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	26	67	17	7	117
		%	22,2	57,3	14,5	6,0	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	31	85	19	4	139
		%	22,3	61,2	13,7	2,9	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	106	361	177	71	715*
		%	14,8%	50,5	24,8	9,9	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Η διερεύνηση πιθανών συσχετίσεων μεταξύ του μηνιαίου εισοδήματος με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος κατέδειξε στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στο εισόδημα και τις μεταβλητές φύλο ($\chi^2=72,502$, $df=3$, $p<0,0005$), ηλικία ($\chi^2=84,289$, $df=3$, $p<0,0005$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=84,316$, $df=24$, $p<0,0005$). Συγκεκριμένα, σε σχέση με το φύλο μεγαλύτερο ποσοστό ανδρών (55,1%) δηλώνει μηνιαίο εισόδημα στις υψηλότερες εισοδηματικές κατηγορίες (€1401-€2000 και >€2001) σε σύγκριση με αυτό των γυναικών (24,6%). Σε σχέση με την ηλικία μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων της ηλικιακής ομάδας άνω των 25 ετών (45,8%) δηλώνει μηνιαίο εισόδημα στις υψηλότερες εισοδηματικές κατηγορίες (€1401-€2000 και >€2001) σε σύγκριση με αυτό της ηλικιακής ομάδας των αποφοίτων κάτω των 25 (12,3%). Σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων από τα επιστημονικά πεδία σπουδών Μηχανική και Κατασκευές (44,4%), Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (43,8%), Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (4,6%) και Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική (42,10%) δηλώνει μηνιαίο εισόδημα στις υψηλότερες εισοδηματικές κατηγορίες (€1401-€2000 και >€2001) σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες από τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία σπουδών.

Πίνακας 14. Μηνιαίο εισόδημα ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών

		Μηνιαίο εισόδημα				Σύνολο
		<€800	€801- €1400	€1401- €2000	>€2001	
Επιστημονικό πεδίο σπουδών						
Εκπαίδευση	Συχνότητα	16	17	6	0	39
	%	41,0	43,6	15,4	0,0	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	27	45	9	4	85
	%	31,8	52,9	10,6	4,7	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	21	70	29	6	126
	%	16,7	55,6	23,0	4,8	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	5	45	25	14	89
	%	5,6	50,6	28,1	15,7	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	7	31	18	7	63
	%	11,1	49,2	28,6	11,1	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	10	34	25	9	78
	%	12,8	43,6	32,1	11,5	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	11	74	45	23	153
	%	7,2	48,4	29,4	15,0	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	Συχνότητα	4	7	7	1	19
	%	21,1	36,8	36,8	5,3	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	5	38	13	7	63
	%	7,9	60,3	20,6	11,1	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	106	361	177	71	715*
	%	14,8	50,5	24,8	9,9	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Στο πλαίσιο της παρούσας πιλοτικής έρευνας διερευνήθηκαν επίσης υποκειμενικές πτυχές της ποιότητας εργασίας όπως οι προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και ο βαθμός ικανοποίησης από την εργασία. Ο Πίνακας 15 παρουσιάζει τις απόψεις των αποφοίτων σε σχέση με τις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης ανά έτος αποφοίτησης. Στα έτη αποφοίτησης 2014-2015 και 2015-2016 η πλειοψηφία δηλώνει ότι υπάρχουν πολλές προοπτικές για επαγγελματική ανέλιξη, ενώ στα υπόλοιπα έτη αποφοίτησης η πλειοψηφία δηλώνει ότι υπάρχουν πολύ λίγες έως καθόλου προοπτικές για επαγγελματική ανέλιξη. Επομένως, οι απόφοιτοι/ες για τους/τις οποίους/ες έχουν μεσολαβήσει πιο πολλά χρόνια από το έτος αποφοίτησης παρουσιάζονται πιο αισιόδοξοι/ες σε σχέση με τις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης.

Πίνακας 15. Προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης ανά έτος αποφοίτησης

			Υπάρχουν προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης στον οργανισμό/εταιρία όπου εργάζεστε;			
			Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	99	84	104	287
		%	34,5	29,3	36,2	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	32	23	36	91
		%	35,2	25,3	39,6	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	33	22	25	80
		%	41,3	27,5	31,3	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	49	25	43	117
		%	41,9	21,4	36,8	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	51	43	42	136
		%	37,5	31,6	30,9	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	264	197	250	711*
		%	37,1	27,7	35,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Οι διερευνήσεις για πιθανές συσχετίσεις μεταξύ των προοπτικών επαγγελματικής ανέλιξης με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στις προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης και στις μεταβλητές φύλο ($\chi^2=22,307$, $df=2$, $p<0,0005$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=33,471$, $df=16$, $p=0,006$). Σε σχέση με το φύλο, η πλειοψηφία των ανδρών (47,2%) δηλώνει ότι υπάρχουν πολλές προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης, ενώ η πλειοψηφία των γυναικών (41%) δηλώνει το αντίθετο, ότι δηλαδή υπάρχουν πολύ λίγες έως καθόλου προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης. Σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών (Πίνακας 16), η πλειοψηφία των αποφοίτων από τα επιστημονικά πεδία σπουδών *Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας* (42,9%), *Επιστήμες Υγείας* (41,9%), *Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική* (40,9%) και *Μηχανική και Κατασκευές* (36,8%) δηλώνουν ότι υπάρχουν πολλές προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης. Αντίθετα, η πλειοψηφία των αποφοίτων από τα υπόλοιπα επιστημονικά πεδία σπουδών δηλώνουν ότι υπάρχουν πολύ λίγες έως καθόλου προοπτικές για επαγγελματική ανέλιξη.

Πίνακας 16. Προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Προοπτικές επαγγελματικής ανέλιξης			
		Καθόλου/ Λίγες	Αρκετές	Πολλές/Πάρα πολλές	Σύνολο
Επιστημονικό πεδίο σπουδών					
Εκπαίδευση	Συχνότητα	23	6	10	39
	%	59,0	15,4	25,6	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	41	23	22	86
	%	47,7	26,7	25,6	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	57	27	41	125
	%	45,6	21,6	32,8	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	25	27	36	88
	%	28,4	30,7	40,9	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	26	17	20	63
	%	41,3	27,0	31,7	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	18	26	33	77
	%	23,4	33,8	42,9	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	45	51	56	152
	%	29,6	33,6	36,8	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία , Κτηνιατρική	Συχνότητα	9	4	6	19
	%	47,4	21,1	31,6	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	20	16	26	62
	%	32,3	25,8	41,9	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	264	197	250	711*
	%	37,1	27,7	35,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Η επαγγελματική ικανοποίηση θεωρείται σε πολλούς οργανισμούς σημαντική παράμετρος καθώς έχει πολλές θετικές επιδράσεις, ανάμεσα σε αυτές η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα στον χώρο εργασίας (Christen, Iyer & Soberman, 2006). Στην εν λόγω έρευνα, οι απόφοιτοι/ες κλήθηκαν να δηλώσουν τον βαθμό της γενικής ικανοποίησης από την εργασία τους σε πενταβάθμια κλίμακα η οποία κυμαινόταν από Καθόλου μέχρι το Πάρα πολύ. Σύμφωνα με τον Πίνακα 17, οι περισσότεροι/ες από τους/τις μισούς/ές απόφοιτους/ες σε κάθε έτος αποφοίτησης (με εξαίρεση το έτος 2016-2017) δήλωσαν ότι είναι πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους. Στο έτος αποφοίτησης 2016-2017, η πλειοψηφία δήλωσε πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένη από την εργασία αλλά σε ποσοστό μικρότερο του 50% (46,3%). Επιπρόσθετα, στο συγκεκριμένο έτος

αποφοίτησης σημειώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό (20%) στην κατηγορία λίγο έως καθόλου ικανοποιημένοι από την εργασία.

Πίνακας 17. Βαθμός γενικής ικανοποίησης από την εργασία ανά έτος αποφοίτησης

		Βαθμός ικανοποίησης από την εργασία				
			Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	35	87	165	287
		%	12,2	30,3	57,5	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	8	34	47	89
		%	9,0	38,2	52,8	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	16	27	37	80
		%	20,0	33,8	46,3	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	18	35	64	117
		%	15,4	29,9	54,7	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	24	40	72	136
		%	17,6	29,4	52,9	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	101	223	385	709*
		%	14.2%	31,5	54,3	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Διερευνήθηκαν επίσης συσχετίσεις του βαθμού ικανοποίησης με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος, οι οποίες κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στον βαθμό ικανοποίησης και τις μεταβλητές φύλο ($\chi^2=6,826$, $df=2$, $p=0,033$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=35,437$, $df=16$, $p=0,003$). Συγκεκριμένα, οι άνδρες (60,5%) δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από την εργασία τους σε σύγκριση με τις γυναίκες (51,3%) και την ίδια στιγμή ένα μεγαλύτερο ποσοστό γυναικών (16,2%) δηλώνει λίγο έως καθόλου ικανοποιημένο από την εργασία του σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό των ανδρών (10,3%). Αναφορικά με το επιστημονικό πεδίο σπουδών (Πίνακας 18), η πλειοψηφία των αποφοίτων σε όλα τα επιστημονικά πεδία σπουδών δηλώνει πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένη από την εργασία της με τους/τις απόφοιτους/ες από τα επιστημονικά πεδία σπουδών *Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας* (64,1%), *Μηχανική και Κατασκευές* (63,8%) και *Επιστήμες Υγείας* (60,3%) να παρουσιάζουν τον υψηλότερο βαθμό ικανοποίησης.

Πίνακας 18. Βαθμός γενικής ικανοποίησης από την εργασία ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Βαθμός ικανοποίησης από την εργασία			
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο
Επιστημονικό πεδίο σπουδών					
Εκπαίδευση	Συχνότητα	11	12	15	38
	%	28,9	31,6	39,5	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	17	26	42	85
	%	20,0	30,6	49,4	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	23	45	55	123
	%	18,7	36,6	44,7	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	10	28	50	88
	%	11,4	31,8	56,8	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	10	23	30	63
	%	15,9	36,5	47,6	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	6	22	50	78
	%	7,7	28,2	64,1	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	15	40	97	152
	%	9,9	26,3	63,8	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	Συχνότητα	6	5	8	19
	%	31,6	26,3	42,1	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	3	22	38	63
	%	4,8	34,9	60,3	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	101	223	385	709*
	%	14,2	31,5	54,3	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.1.3 Μέθοδοι εξεύρεσης εργασίας

Στο πλαίσιο της παρούσας πιλοτικής έρευνας διερευνήθηκαν επίσης οι μέθοδοι εξεύρεσης εργασίας που αξιοποιούν οι απόφοιτοι/ες. Τη σημερινή εποχή, οι απόφοιτοι/ες έχουν στη διάθεσή τους μία πλειάδα μέσων και εργαλείων για τον σκοπό αυτό. Στο πλαίσιο της παρούσας πιλοτικής έρευνας διερευνήθηκαν οι πιο συνηθισμένες μέθοδοι που αξιοποιούνται για την εύρεση εργασίας. Με βάση τα αποτελέσματα του Πίνακα 19, γίνεται εμφανές ότι ο πιο διαδεδομένος τρόπος εύρεσης εργασίας είναι η αγγελία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή στο διαδίκτυο. Μετά ακολουθούν οι προσωπικές διασυνδέσεις και συγκεκριμένα οι γνωριμίες γονιών και φίλων και έπειτα οι γνωριμίες κατά την περίοδο των σπουδών.

Πίνακας 19. Μέθοδος εξεύρεσης εργασίας ανά έτος αποφοίτησης

		Έτος αποφοίτησης					Σύνολο
		2014- 2015	2015- 2016	2016- 2017	2017- 2018	2018- 2019	
Αγγελία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο	Συχνότητα	127	35	38	47	57	304
	%	44,7	38,9	48,7	40,2	41,3	43,0
Αγγελία στον Τύπο	Συχνότητα	10	3	0	5	3	21
	%	3,5	3,3	0,0	4,3	2,2	3,0
Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας του Πανεπιστημίου	Συχνότητα	8	2	6	3	6	25
	%	2,8	2,2	7,7	2,6	4,3	3,5
Γραφείο εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων	Συχνότητα	3	0	1	0	4	8
	%	1,1	0,0	1,3	0,0	2,9	1,1
Προγράμματα Αρχής Ανάπτυξης Ανθρωπίνου Δυναμικού	Συχνότητα	6	2	1	3	6	18
	%	2,1	2,2	1,3	2,6	4,3	2,5
Γνωριμίες από την περίοδο σπουδών	Συχνότητα	41	11	11	18	16	97
	%	14,4	12,2	14,1	15,4	11,6	13,7
Γνωριμίες γονιών-φίλων	Συχνότητα	49	18	13	21	24	125
	%	17,3	20,0	16,7	17,9	17,4	17,7
Κυβερνητικές εξετάσεις	Συχνότητα	8	7	1	7	4	27
	%	2,8	7,8	1,3	6,0	2,9	3,8
Άλλο	Συχνότητα	32	12	7	13	18	82
	%	11,3	13,3	9,0	11,1	13,0	11,6
Σύνολο	Συχνότητα	284	90	78	117	138	707*
	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.2 Συνέχιση σπουδών

Μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών ορισμένοι απόφοιτοι/ες συνεχίζουν τις σπουδές τους καθυστερώντας έτσι την είσοδό τους στην αγορά εργασίας. Στη σύγχρονη κοινωνία, η συνεχής απόκτηση και αναβάθμιση προσόντων και δεξιοτήτων αποτελεί ζητούμενο έτσι ώστε σε προσωπικό επίπεδο τα άτομα να μπορούν να παρακολουθούν τις τεχνολογικές εξελίξεις και να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και σε συλλογικό επίπεδο η οικονομία και η κοινωνία να παραμένουν παραγωγικές, ανταγωνιστικές και καινοτόμες, διασφαλίζοντας παράλληλα την κοινωνική συνοχή (European Commission, 2020a). Στην παρούσα έρευνα, διερευνήθηκε το ποσοστό των αποφοίτων που αποφάσισαν να συνεχίσουν τις σπουδές τους μετά την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών, καθώς και οι λόγοι που συνέβαλαν στη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 20, η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων (>60%) δήλωσε ότι συνέχισε τις σπουδές της μετά από την ολοκλήρωση του πρώτου κύκλου σπουδών. Το μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων που συνέχισαν τις σπουδές τους σημειώθηκε στο έτος αποφοίτησης 2014-2015

(77%). Έπειτα το ποσοστό αυτό μειώνεται σταδιακά μέχρι το έτος αποφοίτησης 2018-2019 όπου σημειώνεται το μικρότερο ποσοστό (61,5%). Διερευνήθηκαν, επίσης, συσχετίσεις μεταξύ της μεταβλητής συνέχιση σπουδών με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος. Οι συσχετίσεις κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στη μεταβλητή Συνέχιση σπουδών και τις μεταβλητές ηλικία ($\chi^2=5,617$, $df=1$, $p=0,018$) και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=16,426$, $df=8$, $p=0,037$). Συγκεκριμένα, απόφοιτοι/ες με ηλικία μεγαλύτερη των 25 ετών δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό (73%) ότι συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την ολοκλήρωση του πρώτου πτυχίου σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες ηλικίας ίσης ή μικρότερης των 25 ετών (65%). Σε σχέση με το επιστημονικό πεδίο σπουδών (Πίνακας 21), οι απόφοιτοι/ες των πεδίων σπουδών Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική (81,6%), Εκπαίδευση (77%), Μηχανική και Κατασκευές (73,1%) και Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση (72,7%) δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου σε σχέση με τους/τις απόφοιτους/ες των άλλων επιστημονικών πεδίων σπουδών.

Πίνακας 20. Αριθμός και ποσοστό αποφοίτων που συνέχισε τις σπουδές μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου ανά έτος αποφοίτησης

		Συνέχιση σπουδών μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου		
		Όχι	Ναι	Σύνολο
2014-2015	Συχνότητα	70	234	304
	%	23,0	77,0	100,0
2015-2016	Συχνότητα	31	70	101
	%	30,7	69,3	100,0
2016-2017	Συχνότητα	28	61	89
	%	31,5	68,5	100,0
2017-2018	Συχνότητα	46	102	148
	%	31,1	68,9	100,0
2018-2019	Συχνότητα	72	115	187
	%	38,5	61,5	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	247	582	829*
	%	29,8	70,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Πίνακας 21. Αριθμός και ποσοστό αποφοίτων που συνέχισε τις σπουδές μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Συνέχιση σπουδών μετά από αποφοίτηση		
		Όχι	Ναι	Σύνολο
Επιστημονικό πεδίο σπουδών				
Εκπαίδευση	Συχνότητα	10	34	44
		22,7	77,3	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	34	69	103
		33,0	67,0	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	42	112	154
		27,3	72,7	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	33	70	103
		32,0	68,0	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	14	62	76
		18,4	81,6	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	27	55	82
		32,9	67,1	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	46	125	171
		26,9	73,1	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία , Κτηνιατρική	Συχνότητα	9	16	25
		36,0	64,0	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	32	39	71
		45,1	54,9	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	247	582	829*
		29,8	70,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές

Σχετικά με τους λόγους που οι απόφοιτοι/ες επιλέγουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους, σύμφωνα με τον Πίνακα 22, η συντριπτική πλειοψηφία το κάνει για σκοπούς απόκτησης ενός μεταπτυχιακού διπλώματος (Master) το οποίο αντιστοιχεί στο Επίπεδο 7 στην κλίμακα της Διεθνούς Πρότυπης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης-ISCED 2011 (75%-97%) και λιγότεροι για την απόκτηση ενός διδακτορικού διπλώματος το οποίο αντιστοιχεί στο Επίπεδο 8 (15-17%). Πολύ λίγοι είναι οι απόφοιτοι/ες που επιλέγουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους για απόκτηση ενός ακόμη πρώτου πτυχίου.

Πίνακας 22. Αριθμός και ποσοστό αποφοίτων που συνεχίζουν τις σπουδές τους ανά επίπεδο σπουδών και ανά έτος αποφοίτησης

		Επίπεδο σπουδών			Σύνολο
		Προπτυχιακό	Μεταπτυχιακό	Διδακτορικό	
2014-2015	Συχνότητα	7	208	17	232
	%	3,0	89,7	7,3	100,0
2015-2016	Συχνότητα	5	53	12	70
	%	7,1	75,7	17,1	100,0
2016-2017	Συχνότητα	2	56	3	61
	%	3,3	91,8	4,9	100,0
2017-2018	Συχνότητα	5	93	4	102
	%	4,9	91,2	3,9	100,0
2018-2019	Συχνότητα	1	112	2	115
	%	0,9	97,4	1,7	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	20	522	38	580*
	%	3,4	90,0	6,6	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 582 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Η μεγάλη πλειοψηφία επίσης των αποφοίτων που επιλέγει να συνεχίσει τις σπουδές της, παραμένει σε γνωστικό αντικείμενο το οποίο έχει αρκετή έως πάρα πολύ μεγάλη συνάφεια με το αντικείμενο του πρώτου πτυχίου (Πίνακας 23). Επομένως, η πλειοψηφία των αποφοίτων συνεχίζει τις σπουδές της για λόγους που δεν σχετίζονται με τη μετακίνηση σε άλλο γνωστικό πεδίο.

Πίνακας 23. Συνάφεια περαιτέρω σπουδών με πρώτο πτυχίο για απόφοιτους/ες που συνεχίζουν τις σπουδές τους ανά έτος αποφοίτησης

		Πόσο συναφές ήταν/είναι το αντικείμενο των περαιτέρω σπουδών σας με το πρώτο σας πτυχίο;			Σύνολο
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ	
2014-2015	Συχνότητα	59	34	140	233
	%	25,3	14,6	60,1	100,0
2015-2016	Συχνότητα	17	7	44	68
	%	25,0	10,3	64,7	100,0
2016-2017	Συχνότητα	8	15	38	61
	%	13,1	24,6	62,3	100,0
2017-2018	Συχνότητα	21	17	63	101
	%	20,8	16,8	62,4	100,0
2018-2019	Συχνότητα	20	21	72	113
	%	17,7	18,6	63,7	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	125	94	357	576*
	%	21,7	16,3	62,0	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 582 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Σύμφωνα με τον Πίνακα 24, οι προπτυχιακές σπουδές παρουσιάζονται να έχουν καθοριστικό ρόλο στην απόφαση για συνέχιση σπουδών. Συγκεκριμένα, βρέθηκε στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στις μεταβλητές *Συμβολή προπτυχιακών σπουδών για συνέχιση σπουδών και Συνέχιση σπουδών μετά την αποφοίτηση* ($\chi^2=208,593$, $df=2$, $p<0,005$). Με βάση τον Πίνακα 24, η μεγάλη πλειοψηφία (86.3%) των αποφοίτων που δήλωσαν ότι οι προπτυχιακές τους σπουδές συνέβαλαν πολύ έως πάρα πολύ στη συνέχιση των σπουδών τους, μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών, όντως προχώρησε σε συνέχιση σπουδών ενώ το αντίθετο ισχύει για όσους/ες απόφοιτους/ες δήλωσαν ότι οι προπτυχιακές τους σπουδές συνέβαλαν λίγο έως καθόλου στη συνέχιση των σπουδών τους, καθώς η πλειοψηφία (69%) δεν προχώρησε σε συνέχιση των σπουδών τους.

Πίνακας 24. *Συσχέτιση μεταβλητών «Συμβολή προπτυχιακών σπουδών για συνέχιση σπουδών μετά την αποφοίτηση» και «Συνέχιση Σπουδών»*

			Συνέχιση σπουδών μετά από αποφοίτηση		
			Όχι	Ναι	Σύνολο
Συμβολή προπτυχιακών σπουδών για συνέχιση σπουδών	Καθόλου/Λίγο	Συχνότητα	129	58	187
		%	69,0	31,0	100,0
	Αρκετά	Συχνότητα	46	69	115
		%	40,0	60,0	100,0
Πολύ/Πάρα πολύ	Συχνότητα	72	455	527	
	%	13,7	86,3	100,0	
Σύνολο		Συχνότητα	247	582	829*
		%	29,8	70,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Ο Πίνακας 25 παρουσιάζει τους λόγους για τους οποίους επιλέγουν οι απόφοιτοι/ες να συνεχίσουν τις σπουδές τους για το σύνολο του δείγματος. Σύμφωνα με τις απόψεις των αποφοίτων, η απόφαση για συνέχιση των σπουδών στηρίζεται κυρίως στους εξής λόγους: απόκτηση περισσότερων προσόντων και δεξιοτήτων (91,6%), επαγγελματική αποκατάσταση/ανέλιξη (88%), προσωπική ικανοποίηση (84,6%) και η απόκτηση πτυχίου υψηλότερου επιπέδου (84,5%). Τα οικονομικά κίνητρα δεν έχουν τόση μεγάλη βαρύτητα στη λήψη απόφασης για συνέχιση σπουδών όση έχουν οι πιο πάνω λόγοι. Έγιναν, επιπρόσθετα, συσχετίσεις ανάμεσα στους λόγους συνέχισης σπουδών με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος. Βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στον λόγο συνέχισης σπουδών οικονομικά κίνητρα και επιστημονικό πεδίο σπουδών ($\chi^2=31,947$, $df=16$, $p=0.010$) και στον λόγο απόκτησης πτυχίου υψηλότερου επιπέδου και εθνικότητα ($\chi^2=10,398$, $df=2$, $p=0.006$). Συγκεκριμένα, οι στατιστικά σημαντικές αυτές συσχετίσεις κατέδειξαν ότι οι απόφοιτοι/ες από τα επιστημονικά πεδία σπουδών Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση (69,6%), Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική (65,2%) και Επιστήμες Υγείας (64,1%) δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι τα οικονομικά κίνητρα έχουν μεγάλη βαρύτητα στη λήψη απόφασης για συνέχιση σπουδών σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες από άλλα επιστημονικά πεδία σπουδών.

Επιπρόσθετα, οι Κύπριοι/ες απόφοιτοι/ες (91,9%) στη συντριπτική τους πλειοψηφία επιλέγουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους με σκοπό την απόκτηση πτυχίου υψηλότερου επιπέδου σε σχέση με τους/τις απόφοιτους/ες άλλων εθνικοτήτων (85,2%).

Πίνακας 25. Αριθμός και ποσοστό ανά αποδιδόμενο λόγο συνέχισης σπουδών

		Βαθμός συμφωνίας		
		Καθόλου/ Λίγο	Αρκετά	Πολύ/Πάρα πολύ
Απόκτηση πτυχίου υψηλότερου επιπέδου	Συχνότητα	46	44	492
	%	7,9	7,6	84,5
Απόκτηση περισσότερων προσόντων/δεξιοτήτων	Συχνότητα	13	36	533
	%	2,2	6,2	91,6
Επαγγελματική αποκατάσταση/ανέλιξη	Συχνότητα	25	45	512
	%	4,3	7,7	88,0
Κοινωνική καταξίωση	Συχνότητα	120	145	317
	%	20,6	24,9	54,5
Οικονομικά κίνητρα	Συχνότητα	127	117	337
	%	21,9	20,1	58,0
Προσωπική ικανοποίηση	Συχνότητα	19	26	248*
	%	6,5	8,9	84,6

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 582 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.3 Κινητικότητα

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας διερευνήθηκε, επίσης, ο παράγοντας κινητικότητα και συγκεκριμένα δύο πτυχές: α) η κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών (learning mobility) και β) η κινητικότητα για σκοπούς εύρεσης εργασίας (labour mobility). Η κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών προσφέρει μία μοναδική ευκαιρία σε φοιτητές/φοιτήτριες για ανάπτυξη επαγγελματικών, κοινωνικών, διαπροσωπικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων αλλά και για αύξηση των πιθανοτήτων απασχόλησης (Engel, 2010). Η σημαντικότητα της κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών καταδεικνύεται και από την ύπαρξη πολλών προγραμμάτων κινητικότητας τόσο στην Ευρώπη όσο και διεθνώς. Στην Ευρώπη, η κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών εντάσσεται στο πλαίσιο της ευρύτερης πολιτικής για την κινητικότητα των Ευρωπαίων πολιτών για την ανάπτυξη των απαραίτητων δεξιοτήτων έτσι ώστε τα άτομα να επιτύχουν τόσο στην προσωπική όσο και στην επαγγελματική τους ζωή σε ένα ευρωπαϊκό περιβάλλον. Η κινητικότητά για σκοπούς εύρεσης εργασίας αναφέρεται στην κινητικότητα των αποφοίτων οι οποίοι/ες εργάζονται σε διαφορετική χώρα από αυτήν από την οποία ανήκει το Ίδρυμα Ανώτερης Εκπαίδευσης από το οποίο αποφοίτησαν. Η κινητικότητα για σκοπούς εργασίας είναι δυνατό να συνδέεται με αναντιστοιχίες στην προσφορά και ζήτηση προσόντων/δεξιοτήτων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.

5.3.1 Κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών

Τα αποτελέσματα του Πίνακα 26 καταδεικνύουν ότι τα ποσοστά συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών ανά έτος αποφοίτησης κυμαίνονται από 10%-15% με εξαίρεση το έτος αποφοίτησης 2017-2018. Οι απόφοιτοι/ες του έτους αποφοίτησης 2017-2018 δηλώνουν ένα πολύ υψηλό ποσοστό συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας σε σύγκριση με τα άλλα έτη αποφοίτησης. Το αντίστοιχο ποσοστό των αποφοίτων που συμμετείχαν σε κάποιου είδους κινητικότητα κατά τη διάρκεια των σπουδών στην έρευνα Eurograduate ήταν 13%. Διερευνήθηκαν επίσης συσχετίσεις της συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος, οι οποίες κατέδειξαν στατιστικά σημαντικές συσχετίσεις ανάμεσα στη συμμετοχή αυτή και τις μεταβλητές φύλο ($\chi^2=8,119$, $df=1$, $p=0,004$), εθνικότητα ($\chi^2=7,324$, $df=1$, $p=0,007$) και ηλικία ($\chi^2=11,053$, $df=1$, $p=0,001$). Συγκεκριμένα, οι γυναίκες (17,7%), οι απόφοιτοι/ες με μη Κυπριακή υπηκοότητα (29,5%) και οι απόφοιτοι/ες ηλικίας μικρότερης ή ίσης των 25 ετών (20,6%) δήλωσαν σε μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών από ότι οι άνδρες (10,2%), απόφοιτοι/ες με Κυπριακή υπηκοότητα (14,5%) και οι απόφοιτοι/ες ηλικίας μεγαλύτερης των 25 ετών (12,2%) αντίστοιχα.

Πίνακας 26. Συμμετοχή σε πρόγραμμα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών ανά έτος αποφοίτησης.

			Συμμετοχή σε πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών/τριών		
			Όχι	Ναι	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	273	40	313
		%	87,2	12,8	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	99	11	110
		%	90,0	10,0	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	81	14	95
		%	85,3	14,7	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	117	37	154
		%	76,0	24,0	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	166	31	197
		%	84,3	15,7	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	736	133	869*
		%	84,7%	15,3	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Σε σχέση με τα συγκεκριμένα προγράμματα στο πλαίσιο των οποίων έγινε η κινητικότητα, η πλειοψηφία των αποφοίτων δήλωσε ότι συμμετείχε σε προγράμματα Erasmus Σπουδές (63,8%), έπειτα σε Erasmus Τοποθετήσεις (31,5%) και σε πολύ μικρότερο ποσοστό (4,6%) συμμετοχή σε κινητικότητες στο πλαίσιο της Διεθνούς Ένωσης Ανταλλαγής Φοιτητών για Τεχνική Εμπειρία (IAESTE) ή άλλων Διμερών Συμφωνιών Συνεργασίας (διακρατικών, διαπανεπιστημιακών και διατμηματικών συμφωνιών). Σε σχέση με τη διάρκεια της κινητικότητας, αυτή κυμαινόταν από 2

μέχρι 24 μήνες με μέση διάρκεια τους 5,24 μήνες (τυπική απόκλιση 2,81). Σε σχέση με τον προορισμό, η συντριπτική πλειοψηφία των αποφοίτων επέλεξε χώρες εντός της Ευρώπης, με την Ελλάδα (29%), Ισπανία (16%) και Ηνωμένο Βασίλειο (14%) να κυριαρχούν στις προτιμήσεις των αποφοίτων. Το γεγονός ότι η πλειοψηφία των αποφοίτων επέλεξε την Ελλάδα ως προορισμό κινητικότητας ίσως να οφείλεται στην επίδραση της γλώσσας διδασκαλίας και στην ομοιότητα στον τρόπο ζωής. Αναφορικά με τον βαθμό στον οποίο η συμμετοχή σε πρόγραμμα κινητικότητας βοήθησε στην επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων, η πλειοψηφία σε όλα τα έτη αποφοίτησης δήλωσε ότι αυτή τους βοήθησε αρκετά έως πάρα πολύ (Πίνακας 27).

Πίνακας 27. Βαθμός συμβολής κινητικότητας στην επαγγελματική σταδιοδρομία ανά έτος αποφοίτησης.

		Βαθμός στον οποίο η συμμετοχή σε κινητικότητα συνέβαλε στην επαγγελματική σταδιοδρομία				
				Πολύ/Πάρα πολύ	Σύνολο	
		Καθόλου/Λίγο	Αρκετά			
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	12	14	14	40
		%	30,0	35,0	35,0	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	2	2	6	10
		%	20,0	20,0	60,0	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	3	5	6	14
		%	21,4	35,7	42,9	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	10	9	18	37
		%	27,0	24,3	48,6	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	4	14	12	30
		%	13,3	46,7	40,0	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	31	44	56	131*
		%	23,7%	33,6	42,7	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 132 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Ο Πίνακας 28 παρουσιάζει την κινητικότητα εκτός Κύπρου για σκοπούς συνέχισης σπουδών. Γίνεται εμφανές ότι ένα μεγαλύτερο ποσοστό αποφοίτων δηλώνει ότι συμμετείχε σε κινητικότητα για σκοπούς συνέχισης σπουδών. Συγκεκριμένα, το ποσοστό αυτό κυμαίνεται από 13%-36% ανάμεσα στους/στις απόφοιτους/ες από τα διάφορα έτη αποφοίτησης. Διερευνήθηκαν επίσης συσχετίσεις μεταξύ της κινητικότητας για σκοπούς συνέχισης σπουδών με τις μεταβλητές φύλο, ηλικία, εθνικότητα και επιστημονικό πεδίο σπουδών για το σύνολο του δείγματος, οι οποίες κατέδειξαν στατιστικά σημαντική συσχέτιση μόνο ανάμεσα στην κινητικότητα αυτή και τη μεταβλητή εθνικότητα ($\chi^2=6,844$, $df=1$, $p=0,009$). Η στατιστικά σημαντική αυτή συσχέτιση κατέδειξε ότι απόφοιτοι/ες με μη Κυπριακή (54,2%) υπηκοότητα μετακινήθηκαν σε μεγαλύτερο ποσοστό εκτός Κύπρου για σκοπούς συνέχισης σπουδών σε σχέση με αποφοίτους/ες με Κυπριακή υπηκοότητα (29,1%). Επιπρόσθετα, διερευνήθηκε αν υπάρχει συσχέτιση μεταξύ συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας κατά την περίοδο των προπτυχιακών σπουδών και συνέχιση των σπουδών εκτός Κύπρου. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική συσχέτιση ($\chi^2=7,022$, $df=1$,

$p=0,008$) ανάμεσα σε αυτές τις δύο μεταβλητές καθώς απόφοιτοι/ες που συμμετείχαν σε προγράμματα κινητικότητας κατά την περίοδο των προπτυχιακών σπουδών δήλωσαν σε μεγαλύτερο ποσοστό (41,7%) ότι μετακινήθηκαν και πάλι εκτός Κύπρου για σκοπούς συνέχισης σπουδών από ότι απόφοιτοι/ες που δεν συμμετείχαν σε προγράμματα κινητικότητας κατά την περίοδο των προπτυχιακών σπουδών (28,0%).

Πίνακας 28. Κινητικότητα μετά την αποφοίτηση για σκοπούς συνέχισης σπουδών ανά έτος αποφοίτησης

			Συνέχιση σπουδών εκτός Κύπρου		
			Κύπρος	Εκτός Κύπρου	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	149	83	232
		%	64,2	35,8	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	56	11	67
		%	83,6	16,4	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	53	8	61
		%	86,9	13,1	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	69	32	101
		%	68,3	31,7	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	71	38	109
		%	65,1	34,9	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	398	172	570*
		%	69,8	30,2	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 582 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.3.2 Κινητικότητα για σκοπούς εύρεσης εργασίας

Τα ποσοστά κινητικότητας εκτός Κύπρου για σκοπούς εύρεσης εργασίας ανά έτος αποφοίτησης παρουσιάζονται στον Πίνακα 29. Οι απόφοιτοι του 2014-2015 δήλωσαν σε μεγαλύτερο ποσοστό κινητικότητα εκτός Κύπρου για σκοπούς απασχόλησης σε σύγκριση με τους/τις απόφοιτους/ες από τα υπόλοιπα έτη. Το αποτέλεσμα αυτό μπορεί να σχετίζεται με την οικονομική κρίση η οποία έλαβε χώρα κατά την περίοδο 2012-2015. Με βάση το σύνολο του δείγματος, διαφάνηκε ότι οι άνδρες (9,3%) και οι απόφοιτοι/ες με μη Κυπριακή υπηκοότητα (30,0%) δήλωσαν σε στατιστικά σημαντικό μεγαλύτερο ποσοστό ότι μετακινήθηκαν εκτός Κύπρου για σκοπούς απασχόλησης σε σχέση με τις γυναίκες (4,0%) και τους/τις απόφοιτους/ες με Κυπριακή υπηκοότητα (4,7%). Επίσης, η συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών βρέθηκε να συσχετίζεται σε στατιστικά σημαντικό βαθμό με την κινητικότητα για σκοπούς απασχόλησης ($\chi^2=23,188$, $df=1$, $p<0,005$), με τους/τις απόφοιτους/ες που συμμετείχαν σε πρόγραμμα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών (15,7%) να δηλώνουν σε μεγαλύτερο ποσοστό ότι μετακινήθηκαν εκτός Κύπρου για σκοπούς απασχόλησης σε σύγκριση με αυτούς/ες που δεν συμμετείχαν σε πρόγραμμα κινητικότητας κατά τη διάρκεια των σπουδών τους (4,0%).

Πίνακας 29. Κινητικότητα για σκοπούς εύρεσης εργασίας ανά έτος αποφοίτησης

			Κινητικότητα εκτός Κύπρου για σκοπούς εύρεσης εργασίας		
			Όχι	Ναι	Σύνολο
Έτος αποφοίτησης	2014-2015	Συχνότητα	262	24	286
			91,6	8,4	100,0
	2015-2016	Συχνότητα	89	3	92
			96,7	3,3	100,0
	2016-2017	Συχνότητα	77	3	80
			96,3	3,8	100,0
	2017-2018	Συχνότητα	110	6	116
			94,8	5,2	100,0
	2018-2019	Συχνότητα	132	5	137
			96,4	3,6	100,0
Σύνολο		Συχνότητα	670	41	711*
			94,2	5,8	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

5.4 Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Ο τέταρτος θεματικός άξονας αφορούσε στα δεδομένα σχετικά με την εκπαίδευση και κατάρτιση στο πλαίσιο των προπτυχιακών σπουδών. Συγκεκριμένα, διερευνηθήκαν για το σύνολο του δείγματος οι μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών που επέλεξαν, η συμμετοχή τους σε προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης και ο βαθμός ικανοποίησής τους σε σχέση με διάφορες πτυχές των προπτυχιακών σπουδών.

Σε σχέση με τις μεθόδους διδασκαλίας και αξιολόγησης που αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο των προπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών, γίνεται εμφανές από τον Πίνακα 30 ότι κυριαρχούν οι πιο παραδοσιακές μορφές διδασκαλίας και αξιολόγησης όπως οι διαλέξεις (96,9%) και οι γραπτές εργασίες (94,8%). Ενθαρρυντικό θεωρείται το υψηλό ποσοστό αποφοίτων που δηλώνει ότι έχει εμπλακεί σε ομαδικές εργασίες (92,9%) και προφορικές παρουσιάσεις (84,8%) κατά τη διάρκεια των προπτυχιακών σπουδών του αφού οι ομαδικές εργασίες και οι προφορικές παρουσιάσεις από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες αποτελούν χαρακτηριστικό πιο μαθητοκεντρικών προσεγγίσεων διδασκαλίας. Η συμμετοχή σε ερευνητικά έργα η οποία αποτελεί χαρακτηριστική μέθοδο των καινοτόμων μεθόδων διδασκαλίας συγκεντρώνει ένα χαμηλότερο ποσοστό (31,4%). Η αξιοποίηση της ηλεκτρονικής μάθησης (13,8%) και της αυτοδιδασκαλίας (17,4%) ήταν πολύ περιορισμένη. Τέλος, ένα σημαντικό ποσοστό αποφοίτων είχε την ευκαιρία να εφαρμόσει τα όσα διδάχτηκε σε πραγματικό περιβάλλον εργασίας (52,6%-πρακτική άσκηση και κλινική άσκηση).

Πίνακας 30. Μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης οι οποίες αξιοποιήθηκαν στο πλαίσιο των Προγραμμάτων Σπουδών στη βάση των δηλώσεων των αποφοίτων

	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Διαλέξεις	850	96,9
Ομαδικές εργασίες	815	92,9
Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα	275	31,4
Πρακτική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)	384	43,8
Κλινική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)	77	8,8
Γραπτές εργασίες	831	94,8
Προφορικές παρουσιάσεις από τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες	744	84,8
Ηλεκτρονική μάθηση (συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως μάθησης)	121	13,8
Αυτοδιδασκαλία	153	17,4

Τα προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης αποτελούν υποχρεωτικό κομμάτι κάποιων προγραμμάτων σπουδών και μέσω αυτών οι φοιτητές/φοιτήτριες αποκτούν σημαντική επαγγελματική εμπειρία και πρακτικές δεξιότητες για να μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στο ρόλο τους ως εργαζόμενοι. Επομένως, μέσω των προγραμμάτων επαγγελματικής απασχόλησης δίνεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/φοιτήτριες να εφαρμόσουν τις θεωρητικές γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια σπουδών σε πραγματικές συνθήκες εργασίας. Συνολικά, το 18,3% των αποφοίτων δήλωσε ότι συμμετείχε σε προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης (Πίνακας 31). Επίσης, η συμμετοχή σε προγράμματα επαγγελματικής απασχόλησης φαίνεται να είναι χαρακτηριστικό κάποιων προγραμμάτων σπουδών από συγκεκριμένα επιστημονικά πεδία σπουδών όπως Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική και Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας (Πίνακας 31).

Πίνακας 31. Αριθμός και ποσοστό συμμετοχής σε πρόγραμμα επαγγελματικής απασχόλησης φοιτητών ανά επιστημονικό πεδίο σπουδών της Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης της Εκπαίδευσης ISCED 2013

		Συμμετοχή σε πρόγραμμα επαγγελματικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια σπουδών		
		Όχι	Ναι	Σύνολο
Επιστημονικό πεδίο σπουδών				
Εκπαίδευση	Συχνότητα	41	6	47
		87,2	12,8	100,0
Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Συχνότητα	96	9	105
		91,4	8,6	100,0
Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Συχνότητα	134	26	160
		83,8	16,3	100,0
Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Συχνότητα	85	22	107
		79,4	20,6	100,0
Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Συχνότητα	71	7	78
		91,0	9,0	100,0
Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Συχνότητα	60	26	86
		69,8	30,2	100,0
Μηχανική και Κατασκευές	Συχνότητα	141	41	182
		77,5	22,5	100,0
Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία , Κτηνιατρική	Συχνότητα	15	11	26
		57,7	42,3	100,0
Επιστήμες Υγείας	Συχνότητα	65	11	76
		85,5	14,5	100,0
Σύνολο	Συχνότητα	708	159	867*
		81,7	18,3	100,0

*Ο συνολικός αριθμός φοιτητών/φοιτητριών δεν αντιστοιχεί σε 1150 λόγω των απύσων τιμών στις υπό διερεύνηση μεταβλητές.

Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων (71%) που δήλωσε ότι συμμετείχε σε κάποιο πρόγραμμα επαγγελματικής απασχόλησης κατέδειξε την Κύπρο ως χώρα που φιλοξένησε το συγκεκριμένο πρόγραμμα απασχόλησης, με δεύτερη χώρα την Ελλάδα (4%) και τρίτη το Ηνωμένο Βασίλειο (3%). Σε σχέση με τη διάρκεια των προγραμμάτων απασχόλησης, η πλειοψηφία των αποφοίτων (69%) δήλωσε ότι το πρόγραμμα απασχόλησης που παρακολούθησε είχε διάρκεια τρεις μήνες, ένα μικρότερο ποσοστό (24%) δήλωσε διάρκεια έξι μηνών και ένα πολύ μικρό ποσοστό (6.6%) διάρκεια 12 μηνών. Αναφορικά με τον βαθμό συμβολής του προγράμματος επαγγελματικής απασχόλησης στην επαγγελματική σταδιοδρομία των αποφοίτων, οι μισοί/ες (51%) περίπου απόφοιτοι/ες δήλωσαν ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα είχαν πολύ έως πάρα πολύ σημαντική συμβολή, ένα ποσοστό

γύρω στο 27% δήλωσε ότι είχε αρκετή συμβολή ενώ ποσοστό γύρω στο 22% δήλωσε ότι τα συγκεκριμένα προγράμματα είχαν μικρή έως καθόλου συμβολή.

Στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, θεωρήθηκε σημαντική η διερεύνηση του βαθμού ικανοποίησης των αποφοίτων από διάφορες πτυχές των σπουδών τους π.χ. ποιότητα και μέθοδοι διδασκαλίας, εγκαταστάσεις και εξοπλισμό, διάφορες υπηρεσίες που προσφέρουν τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης προς στους/στις φοιτητές/φοιτήτριές τους, ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, προγράμματα πρακτικής εξάσκησης και διακυβέρνηση των Ιδρυμάτων (Πίνακας 32). Η πλειοψηφία των αποφοίτων κατέδειξε υψηλό βαθμό ικανοποίησης σχετικά με την ποιότητα διδασκαλίας (72,7%), τις εγκαταστάσεις (64,3%), τις μεθόδους διδασκαλίας (60,0%), τον εξοπλισμό (58,8%), τις Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας (47,8%) και τον βαθμό ανταπόκρισης των αιτημάτων τους από το Πανεπιστήμιο (41,8%). Οι δηλώσεις των αποφοίτων κατέδειξαν μία μικτή εικόνα σε σχέση με τη στήριξη από ακαδημαϊκό σύμβουλο και την υποστήριξη από τις Υπηρεσίες Πληροφορικής. Παρόλο που η πλειοψηφία των αποφοίτων κατέδειξε υψηλό βαθμό ικανοποίησης με τις εν λόγω πτυχές (37,4% και 37,3% αντίστοιχα), αυτή ήταν οριακή καθώς ένα σημαντικό ποσοστό κατέδειξε χαμηλό βαθμό ικανοποίησης (35,8% και 31,5% αντίστοιχα). Το ίδιο ισχύει προς την αντίθετη κατεύθυνση σε σχέση με τις ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης και τις ευκαιρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας, καθώς η πλειοψηφία δηλώνει σχετικά μικρό βαθμό ικανοποίησης (41,8% και 40,5% αντίστοιχα), την ίδια στιγμή που ένα σημαντικό ποσοστό δηλώνει μεγάλο βαθμό ικανοποίησης (39,1% και 36,6% αντίστοιχα). Η πλειοψηφία των αποφοίτων κατέδειξε όμως ορισμένες σημαντικές πτυχές από τις οποίες δεν είναι ιδιαίτερα ικανοποιημένοι όπως τις ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα, τις υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής (51,3%), τις Υπηρεσίες Ψυχολογικής Στήριξης και τις ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου. Οι απόψεις αυτές των αποφοίτων πρέπει να προβληματίσουν. Η συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα έχει ιδιαίτερα θετικές επιδράσεις στους/στις ίδιους/ες τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες όπως ενίσχυση των κινήτρων για μάθηση, βελτίωση επιδόσεων στη συγγραφή και παρουσίαση αποτελεσμάτων, στην ανάπτυξη μεντορικών σχέσεων μεταξύ φοιτητών/φοιτητριών και μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, στη βελτίωση της ικανότητας για ομαδική εργασία κ.λπ. (Erickson, 2001). Οι υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής είναι ιδιαίτερα σημαντικές καθώς συμβάλλουν στην επιτυχή μετάβαση στην αγορά εργασίας που αυτό αποτελεί ένα από τους πρωταρχικούς στόχους των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης. Επιπρόσθετα, οι υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης είναι ιδιαίτερα σημαντικές για τη διασφάλιση της ψυχικής υγείας των φοιτητών/φοιτητριών έτσι ώστε να πετύχουν τους προσωπικούς τους στόχους. Οι υπηρεσίες ψυχικής υγείας διασφαλίζουν επίσης για όλους/ες τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες ότι οι σπουδές τους είναι μία ευχάριστη εμπειρία. Τέλος, η συμμετοχή των φοιτητών/φοιτητριών ως μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας στα όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου αποτελεί ζήτημα δημοκρατίας.

Πίνακας 32. Βαθμός ικανοποίησης σε σχέση με το επίπεδο και ποιότητα σπουδών

	Βαθμός ικανοποίησης σε σχέση με το επίπεδο και ποιότητα σπουδών		
	Καθόλου	Αρκετά	Πολύ/Πάρα
	/Λίγο (%)		πολύ (%)
Ποιότητα διδασκαλίας	6,30	21,10	72,70
Εγκαταστάσεις	11,70	24,00	64,30
Μέθοδοι διδασκαλίας	10,00	30,00	60,10
Εξοπλισμός	15,20	26,00	58,80
Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας	25,10	27,10	47,80
Βαθμός ανταπόκρισης αιτημάτων από το Πανεπιστήμιο	27,70	30,50	41,80
Στήριξη από ακαδημαϊκό σύμβουλο	35,80	26,80	37,40
Υποστήριξη από Υπηρεσία Υπηρεσιών Πληροφορικής	31,50	31,20	37,30
Ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης	41,80	19,10	39,10
Ευκαιρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας	40,50	22,90	36,60
Ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα	47,80	23,80	28,40
Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής	51,30	26,00	22,80
Υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης	50,10	27,90	22,00
Ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου (π.χ. Σύγκλητο, Συμβούλιο)	54,40	23,90	21,60

Τέλος, διερευνήθηκε η πτυχή της κάλυψης του κόστους προπτυχιακών σπουδών και διαβίωσης των αποφοίτων. Η μεγάλη πλειοψηφία των αποφοίτων (86%) αναφέρθηκε στην οικονομική στήριξη που λαμβάνει από τους γονείς ή άλλα μέλη της οικογένειας για κάλυψη του κόστους προπτυχιακών σπουδών και διαβίωσης (Πίνακας 33). Ως δεύτερη πηγή οικονομικής στήριξης, οι απόφοιτοι/ες κατέδειξαν τα ίδια έσοδα από δική τους εργασία (34.8%) με την οικονομική στήριξη που λαμβάνουν μέσω υποτροφιών (19.2%) να ακολουθεί.

Πίνακας 33. Πηγές οικονομικής στήριξης για κάλυψη του κόστους σπουδών και διαβίωσης

	Συχνότητα	Ποσοστό (%)
Γονείς ή στήριξη από άλλα μέλη οικογένειας	754	86,0
Έσοδα από εργασία	305	34,8
Φοιτητικό δάνειο	91	10,4
Υποτροφία	168	19,2
Άλλες πηγές	51	5,8

5.4 Παράγοντες που προβλέπουν την απασχολησιμότητα των αποφοίτων

Ένας από τους κύριους σκοπούς των μηχανισμών παρακολούθησης των αποφοίτων είναι η βελτίωση της απασχολησιμότητάς τους. Για τον σκοπό αυτό στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας, διερευνήθηκε η επίδραση διάφορων παραγόντων στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων. Η διερεύνηση έγινε με μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης (logistic regression), το οποίο επιτρέπει την πρόβλεψη ενός αποτελέσματος διχοτομικής μορφής, βάσει ενός συνόλου ανεξάρτητων μεταβλητών. Ως εξαρτημένη μεταβλητή χρησιμοποιήθηκε η διχοτομική μεταβλητή εργοδότηση. Ως ανεξάρτητες μεταβλητές χρησιμοποιήθηκαν μεταβλητές σε σχέση με τις απόψεις των αποφοίτων για την εκπαίδευση και κατάρτισή τους (βαθμός ικανοποίησης από διάφορες πτυχές των σπουδών τους, μέθοδοι διδασκαλίας και αξιολόγησης που αξιοποιήθηκαν κατά την περίοδο των σπουδών τους, συμβολή σπουδών της εξεύρεσης εργασίας, και ανάπτυξη δεξιοτήτων), τη συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας και επαγγελματικής απασχόλησης, τη συνέχιση σπουδών μετά την απόκτηση πρώτου πτυχίου, το έτος αποφοίτησης, το επιστημονικό πεδίο σπουδών και δημογραφικές μεταβλητές (φύλο, εθνικότητα, ηλικία) (Πίνακας 34). Για τις μεταβλητές που διερευνούσαν τις απόψεις των αποφοίτων για την εκπαίδευση και κατάρτισή τους, αξιοποιήθηκε η μέθοδος των κύριων συνιστωσών (principle components analysis) με την τεχνική περιστροφής αξόνων της μέγιστης ισοδυναμίας (equamax), έτσι ώστε οι εν λόγω ανεξάρτητες μεταβλητές να ομαδοποιηθούν σε κατηγορίες/συνιστώσες και μετά να συμπεριληφθούν στο μοντέλο λογιστικής στατιστικής παλινδρόμησης.

Πριν από τη διενέργεια της μεθόδου των κύριων συνιστωσών, διερευνήθηκαν δύο στατιστικοί δείκτες: Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) (Kaiser, 1974) και Bartlett test of sphericity (Bartlett, 1954). Ο δείκτης KMO ο οποίος εξετάζει την επάρκεια του δείγματος και ο έλεγχος σφαιρικότητας του Bartlett ο οποίος εξετάζει την ύπαρξη συσχετίσεων μεταξύ των μεταβλητών και στατιστικά σημαντικές τιμές καταδεικνύουν την ύπαρξη τέτοιων συσχετίσεων. Οι δύο πιο πάνω στατιστικοί έλεγχοι (Παράρτημα Β) κατέδειξαν ότι η μέθοδος των κύριων συνιστωσών ήταν αποδεκτή και κατάλληλη μέθοδος για την ανάλυση των δεδομένων της παρούσας έρευνας σε σχέση με τις απόψεις των αποφοίτων για την εκπαίδευση και κατάρτισή τους (KMO = 0,856 > 0,60 και Bartlett test of sphericity $\chi^2 = 8401,884$, $df = 351$, $p < 0,005$). Ο αριθμός των συνιστωσών που ερμηνεύουν το σύνολο των μεταβλητών καθορίστηκε στη βάση της τιμής των ιδιοτιμών (eigenvalues), οι οποίες πρέπει να είναι μεγαλύτερες της μονάδας. Πρέπει να σημειωθεί ότι οι μεταβλητές με φόρτιση μικρότερη του 0,30 παραλείφθηκαν από την ανάλυση. Με βάση τα αποτελέσματα της μεθόδου των κύριων συνιστωσών (Παράρτημα Β), υιοθετήθηκε η λύση των επτά συνιστωσών, η οποία ερμηνεύει ποσοστό περίπου 60% της συνολικής διασποράς.

Πίνακας 34. Περιγραφή ανεξάρτητων μεταβλητών σε σχέση με τις απόψεις των αποφοίτων για την εκπαίδευση και κατάρτιση τους που χρησιμοποιήθηκαν στην ανάλυση των κύριων συνιστωσών

Μεταβλητές	Κωδικοποίηση μεταβλητών
Τρόποι διδασκαλίας και αξιολόγησης εφαρμόστηκαν στο πρόγραμμα σπουδών σας	
Διαλέξεις	0: Όχι
Ομαδικές εργασίες	1: Ναι
Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα	
Πρακτική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)	
Κλινική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)	
Γραπτές εργασίες	
Προφορικές παρουσιάσεις από τους μαθητές	
Ηλεκτρονική μάθηση (συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως μάθησης)	
Αυτοδιδασκαλία	
Συμβολή Προγράμματος Σπουδών	
Εξεύρεση εργασίας	1: Καθόλου
Συνέχιση σπουδών	2: Λίγο
Διασύνδεση με την αγορά εργασίας	3: Αρκετά
Απόδοση στην υφιστάμενη εργασία	4: Πολύ
Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων	5: Πάρα πολύ
Ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων	
Ανάπτυξη διοικητικών/ηγετικών δεξιοτήτων	
Προσωπική βελτίωση	
Βαθμός ικανοποίησης	
Ποιότητα διδασκαλίας	1: Καθόλου
Μέθοδοι διδασκαλίας	2: Λίγο
Εγκαταστάσεις	3: Αρκετά
Εξοπλισμός	4: Πολύ
Στήριξη από ακαδημαϊκό σύμβουλο	5: Πάρα πολύ
Υποστήριξη από Υπηρεσία Υπηρεσιών Πληροφορικής (IT)	
Υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης	
Βαθμός ανταπόκρισης αιτημάτων από το Πανεπιστήμιο	
Ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου (π.χ. Σύγκλητο, Συμβούλιο)	
Ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα	
Ευκαιρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας	
Ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης	
Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής	
Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας	

Οι συνιστώσες που προέκυψαν από την ανάλυση (Πίνακας 35) είναι οι εξής: (1) Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιριών Συμμετοχής σε Προγράμματα (η οποία ερμηνεύει 25,57% της συνολικής διασποράς), (2) Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση (η οποία ερμηνεύει 8,71% της συνολικής διασποράς), (3) Βαθμός Ικανοποίησης από Υλικοτεχνική Υποδομή Πανεπιστημίου (η οποία ερμηνεύει 7,50% της συνολικής διασποράς), (4) Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα (η οποία ερμηνεύει 6,05% της συνολικής διασποράς), (5) Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης (η οποία ερμηνεύει 5,07% της συνολικής διασποράς), (6) Ευκαιρίες πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο των σπουδών (η οποία ερμηνεύει 4,39% της συνολικής διασποράς) και (7) Σύγχρονες μορφές διδασκαλίας (η οποία ερμηνεύει 4,01% της συνολικής διασποράς). Οι βαθμολογίες των αποφοίτων στις επτά συνιστώσες/παράγοντες υπολογίστηκαν με τη βοήθεια του λογισμικού SPSS και χρησιμοποιήθηκαν ως ανεξάρτητες μεταβλητές στο μοντέλο της λογιστικής στατιστικής παλινδρόμησης.

Στο μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης για την πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων χρησιμοποιήθηκαν οι εξής μεταβλητές: οι μεταβλητές δημογραφικού χαρακτήρα, το έτος αποφοίτησης από τις προπτυχιακές σπουδές, το επιστημονικό πεδίο σπουδών, οι συνιστώσες που προέκυψαν από την ανάλυση με τη μέθοδο των κύριων συνιστωσών, η συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας και επαγγελματικής απασχόλησης κατά τη διάρκεια των σπουδών και η συνέχιση των σπουδών μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών. Αξιοποιήθηκε η τεχνική της πολλαπλής βηματικής παλινδρόμησης (stepwise logistic regression), για την επιλογή εκείνων των μεταβλητών με τη στατιστικά «σημαντικότερη» επίδραση στην εξαρτημένη μεταβλητή. Στην τεχνική αυτή, σε κάθε βήμα προστίθεται μόνο μία ανεξάρτητη μεταβλητή στη βάση στατιστικών κριτηρίων, με πρώτη αυτή με την καλύτερη «προβλεπτική» επίδραση στη διάκριση των μελών των ομάδων της εξαρτημένης μεταβλητής. Στη συνέχεια, προστίθενται σε ξεχωριστά βήματα και άλλες μεταβλητές, αν και εφόσον αυτές συσχετίζονται σε στατιστικά σημαντικό βαθμό με την εξαρτημένη μεταβλητή, αφού ληφθούν υπόψη οι επιδράσεις των ανεξάρτητων μεταβλητών που έχουν ήδη προστεθεί στο μοντέλο. Συνεπώς, στο τέλος το μοντέλο περιλαμβάνει μόνο τις «καλύτερες» προβλεπτικές μεταβλητές, δηλαδή εκείνες που διακρίνουν με μεγαλύτερη επιτυχία τα μέλη των δύο ομάδων της εξαρτημένης μεταβλητής (απόφοιτοι/ες που έχουν εισέλθει στην αγορά εργασίας και απόφοιτοι/ες που δεν έχουν ακόμη εισέλθει στην αγορά εργασίας).

Πίνακας 35. Αποτελέσματα ανάλυσης με τη μέθοδο των κύριων συνιστώσων

	Συνιστώσες						
	1	2	3	4	5	6	7
Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιριών Συμμετοχής σε Προγράμματα							
Ευκαιρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας	0,721						
Υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης	0,671						
Ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου (π.χ. Σύγκλητο, Συμβούλιο)	0,665						
Ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα	0,649						
Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής	0,629						
Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας	0,544						
Βαθμός ανταπόκρισης αιτημάτων από το Πανεπιστήμιο	0,535						
Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση							
Συμβολή σπουδών για Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων		0,787					
Συμβολή σπουδών για Ανάπτυξη διοικητικών/ηγετικών δεξιοτήτων		0,786					
Συμβολή σπουδών για Ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων		0,741					
Συμβολή σπουδών για Προσωπική βελτίωση		0,639					
Βαθμός Ικανοποίησης από Υλικοτεχνική Υποδομή Πανεπιστημίου							
Εξοπλισμός			0,884				
Εγκαταστάσεις			0,863				
Υποστήριξη από Υπηρεσία Υπηρεσιών Πληροφορικής (IT)			0,518				
Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα							
Συμβολή σπουδών για Εξεύρεση εργασίας				0,856			
Συμβολή σπουδών για Διασύνδεση με την αγορά εργασίας				0,801			
Συμβολή σπουδών για Απόδοση στην υφιστάμενη εργασία				0,679			
Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης							
Γραπτές εργασίες					0,756		
Ομαδικές εργασίες					0,745		
Προφορικές παρουσιάσεις από φοιτητές/τριες					0,677		
Διαλέξεις					0,538		
Ευκαιρίες πρακτικής άσκησης στο πλαίσιο των σπουδών							
Πρακτική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)						0,794	
Κλινική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)						0,675	
Βαθμός ικανοποίησης από ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης						0,657	
Σύγχρονες μορφές διδασκαλίας							
Αυτοδιδασκαλία							0,701
Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα							0,662
Ηλεκτρονική μάθηση (συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως μάθησης)							0,524

Στο τελικό μοντέλο της πολλαπλής βηματικής παλινδρόμησης έξι συνολικά μεταβλητές αναγνωρίστηκαν με στατιστικά σημαντική συμβολή στην πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων (Πίνακας 36): το έτος αποφοίτησης, η συνέχιση σπουδών μετά την ολοκλήρωση προπτυχιακών σπουδών και τέσσερις συνιστώσες.

Πίνακας 36. Παράμετροι του λογιστικού μοντέλου παλινδρόμησης για την πρόβλεψη της απασχολησιμότητας των αποφοίτων

	Συντελεστής παλινδρόμησης logit(B)	Τυπικό σφάλμα (S.E.)	Στατιστική σημαντικότητα (Sig.)	Λόγος πιθανοτήτων (Odds Ratio)
Σταθερός όρος	1,932	0,150	0,000	6,905
Έτος αποφοίτησης			0,000	
2014-2015	1,065	0,234	0,000	2,901
2015-2016	0,324	0,298	0,276	1,383
2016-2017	0,042	0,291	0,885	1,043
2017-2018	-0,526	0,215	0,014	0,591
2018-2019	-0,906	0,193	0,000	0,404
Συνέχιση Σπουδών μετά την αποφοίτηση	0,800	0,267	0,003	2,225
Συνιστώσες				
Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιριών Συμμετοχής σε Προγράμματα Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση	-0,362	0,117	0,002	0,696
Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα	0,801	0,111	0,000	2,227
Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης	0,265	0,098	0,007	1,303

Σημείωση: Εξαρτημένη μεταβλητή: Απασχολησιμότητα. Για τις ψευδομεταβλητές (dummy variables) έχει χρησιμοποιηθεί η μέθοδος του indicator (για διχοτομικές μεταβλητές) και deviation coding (για κατηγοριακές μεταβλητές), Model fit: $-2LL= 543,884$

Σύμφωνα με τον Πίνακα 36, οι απόφοιτοι/ες που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους το 2014-2015 έχουν κατά 190% περισσότερες πιθανότητες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας από τον καθολικό μέσο όρο (grand mean)³. Αντίθετα, οι απόφοιτοι/ες που ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους το 2017-2018 και 2018-2019 έχουν κατά 41% και 60% λιγότερες πιθανότητες από τον καθολικό μέσο όρο να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Το αποτέλεσμα αυτό καταδεικνύει ότι οι απόφοιτοι/ες παλαιότερων ετών έχουν αυξημένες πιθανότητες επαγγελματικής απασχόλησης. Αυτό ίσως να συσχετίζεται με τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης των τελευταίων ετών. Σε σχέση με τη μεταβλητή *Συνέχιση σπουδών μετά την αποφοίτηση*, οι απόφοιτοι/ες που δηλώνουν ότι συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την αποφοίτηση έχουν κατά 123% περισσότερες πιθανότητες να εργοδοτηθούν από ότι απόφοιτοι/ες που δήλωσαν ότι δεν συνέχισαν τις σπουδές τους μετά την αποφοίτηση από τις προπτυχιακές σπουδές. Αυτό το αποτέλεσμα καταδεικνύει τη θετική επίδραση που έχει η απόκτηση επιπρόσθετων προσόντων στην εξεύρεση εργασίας. Σε σχέση με τις συνιστώσες, σύμφωνα με τα αποτελέσματα του Πίνακα 36, μία μονάδα αύξησης στις συνιστώσες *Συμβολή σπουδών για ανάπτυξη δεξιοτήτων και προσωπική βελτίωση*, *Συμβολή Σπουδών στην Απασχολησιμότητα*, *Διαλέξεις και διάφορες μορφές αξιολόγησης*

³ Καθολικός ή γενικός μέσος όρος (grand mean) είναι ο μέσος όρος όλων των μέσων όρων των υπο-ομάδων μιας μεταβλητής. Στην περίπτωση της λογιστικής παλινδρόμησης είναι ο μέσος όρος των logits όλων των υπο-ομάδων μιας μεταβλητής.

αντιστοιχεί σε αύξηση της πιθανότητας για απασχόληση κατά 31%, 123% και 30% αντίστοιχα. Αυτό καταδεικνύει ότι οι απόφοιτοι/ες που δηλώνουν ότι οι σπουδές τους είχαν θετικές επιδράσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην απασχολησιμότητα έχουν περισσότερες πιθανότητες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Επίσης, οι απόφοιτοι/ες που δηλώνουν ότι στα προγράμματα σπουδών τους αξιοποιήθηκαν οι διαλέξεις και οι γραπτές εργασίες, οι ομαδικές εργασίες και οι προφορικές παρουσιάσεις από φοιτητές/τριες ως μορφές αξιολόγησης παρουσιάζονται να έχουν περισσότερες πιθανότητες να εισέλθουν στην αγορά εργασίας. Αυτό το εύρημα μπορεί να σχετίζεται με το γεγονός ότι οι πιο πάνω μορφές διδασκαλίας και αξιολόγησης δηλώνοντα από τους/τις αποφοίτους/ες ως οι συνηθέστερες. Σε σχέση με τη συνιστώσα *Βαθμός Ικανοποίησης από Υπηρεσίες Πανεπιστημίων και Ευκαιριών Συμμετοχής σε Προγράμματα*, μία μονάδα αύξησης αντιστοιχεί με μείωση της πιθανότητας για απασχόληση κατά 30%. Αυτό το εύρημα μπορεί να καταδεικνύει ότι οι απόφοιτοι/ες οι οποίοι αντλούν ικανοποίηση από τις σπουδές τους, επιδιώκουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους καθυστερώντας έτσι την είσοδο τους στην αγορά εργασίας.

6. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Η παρούσα πιλοτική έρευνα αποτελεί την πρώτη προσπάθεια για την ανάπτυξη ενός εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης αποφοίτων στην Κύπρο. Ο μηχανισμός αυτός μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των διαδικασιών της διδασκαλίας και της μάθησης στη Δευτεροβάθμια Μέση Γενική και Μέση Τεχνική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση και στην Ανώτερη Εκπαίδευση, στην ενίσχυση των Υπηρεσιών Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής των μαθητών/μαθητριών και των φοιτητών/φοιτητριών, στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των αποφοίτων και στην αντιμετώπιση αναντιστοιχιών μεταξύ προσφοράς και ζήτησης σε δεξιότητες και προσόντα. Επιπρόσθετα, ο μηχανισμός αυτός μπορεί να συμβάλει στη λήψη αποφάσεων και στην ανάπτυξη εθνικών πολιτικών στη βάση έγκυρων ερευνητικών δεδομένων οι οποίες θα στοχεύουν στη βελτίωση της συνάφειας μεταξύ εκπαίδευσης και αγοράς εργασίας.

Υπάρχουν πολλά περιθώρια βελτίωσης της παρούσας προσπάθειας σε σχέση με την αντιπροσωπευτικότητα του δείγματος, τα εργαλεία συλλογής δεδομένων όσο και σε σχέση με τη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε. Σε σχέση με το δείγμα, μελλοντικές προσπάθειες πρέπει να αποσκοπούν στην παρακολούθηση αποφοίτων από όλα τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου. Επίσης, θα πρέπει να ληφθεί πολιτική απόφαση σχετικά με το ποιες ομάδες αποφοίτων θα παρακολουθεί ο εν λόγω μηχανισμός. Στην πιλοτική εφαρμογή έτυχαν παρακολούθησης μόνο απόφοιτοι/ες του Επιπέδου 6 στη Διεθνή Πρότυπη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης (ISCED 2011). Μελλοντικές προσπάθειες μπορεί να περιλαμβάνουν απόφοιτους/ες από Προγράμματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης σύντομης διάρκειας (Επίπεδο 5), Μεταπτυχιακές σπουδές επιπέδου Μάστερ (Επίπεδο 7) ή/και από Διδακτορικές σπουδές (Επίπεδο 8.). Σημαντική είναι επίσης η παρακολούθηση αποφοίτων που μετακινούνται από τη χώρα όπου ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους (mobile graduates) προς άλλες χώρες για σκοπούς εργοδότησης ή για σκοπούς συνέχισης των σπουδών. Αυτή η προοπτική θα δώσει μία ολοκληρωμένη εικόνα της απασχολησιμότητας των αποφοίτων, αλλά και σημαντικές πληροφορίες σχετικά με μία σημαντική πτυχή της ΕΕ: την ελεύθερη διακίνηση των ανθρώπων μεταξύ των κρατών μελών στην ενιαία αγορά της ΕΕ.

Θα πρέπει, επίσης, να ληφθούν αποφάσεις σε σχέση με την περιοδικότητα συλλογής δεδομένων. Στην παρούσα έρευνα συμμετείχαν απόφοιτοι/ες από πέντε ακαδημαϊκά έτη. Μελλοντικές προσπάθειες μπορούν να παρακολουθούν τους/τις ίδιους/ες απόφοιτους/ες μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα για τη διενέργεια διαχρονικών αναλύσεων (longitudinal analysis) και την παρακολούθηση διαχρονικών τάσεων διαφόρων δεικτών όπως για παράδειγμα σχετικά με την απασχολησιμότητα, τη Δια Βίου Μάθηση και τις διάφορες μορφές αναντιστοιχίας σε προσφορά και ζήτηση μεταξύ προσόντων και δεξιοτήτων. Η ευρωπαϊκή πρακτική εισηγείται την παρακολούθηση αποφοίτων ένα και πέντε έτη μετά την ολοκλήρωση των σπουδών τους (Gaebel, Hauschildt, Mühleck & Smidt, 2012).

Αναφορικά με τα εργαλεία συλλογής δεδομένων, το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου των αποφοίτων μπορεί να εμπλουτιστεί έτσι ώστε να επιτρέψει τη συλλογή επιπρόσθετων δεδομένων σχετικά με δημογραφικά στοιχεία (Σύνθεση οικογένειας, μορφωτικό επίπεδο γονέων κ.λπ), αυτο-αξιολόγηση δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών, αξιοποίηση δεξιοτήτων

στην υφιστάμενη εργασία, αλλά και σε σχέση με διάφορες μορφές αναντιστοιχιών (horizontal and vertical skills mismatch). Επιπρόσθετα, το ερωτηματολόγιο καλό θα ήταν να χορηγηθεί και στην αγγλική γλώσσα με σκοπό τη συμμετοχή αποφοίτων που δεν κατέχουν σε ικανοποιητικό βαθμό την Ελληνική γλώσσα. Επίσης, για τη συλλογή δεδομένων μπορεί να αξιοποιηθούν και άλλοι τρόποι συλλογής δεδομένων όπως μέσω βάσεων διοικητικών δεδομένων (φορολογίας, κοινωνικών ασφαλίσεων κ.λπ.) διασφαλίζοντας παράλληλα θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Τέλος, καλό θα ήταν να αναπτυχθεί και να χορηγηθεί ένα επιπρόσθετο ερωτηματολόγιο προς εργοδότες σχετικά με τις απαιτούμενες δεξιότητες και προσόντα από την αγορά εργασίας.

Η διασφάλιση υψηλού ποσοστού ανταπόκρισης αποτελεί μεγάλη πρόκληση σε μια τέτοια προσπάθεια. Είναι, όμως, απαραίτητη προϋπόθεση για την εξαγωγή αντιπροσωπευτικών αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων. Υπάρχουν πολλοί τρόποι για την εξασφάλιση υψηλού ποσοστού ανταπόκρισης (>50%) με βάση τη βιβλιογραφία π.χ. συνεχείς υπενθυμίσεις, παροχή κινήτρων για συμμετοχή, αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ (Beadle, Vale, Hannah & Zaidi, 2020). Κατά συνέπεια μελλοντικές προσπάθειες καλό θα ήταν να αξιοποιήσουν διάφορους τρόπους για τη διασφάλιση ενός υψηλού ποσοστού ανταπόκρισης.

Η διάχυση των δεδομένων και των αποτελεσμάτων προς όλους τους εμπλεκόμενους φορείς αποτελεί την πιο σημαντική πτυχή της όλης προσπάθειας και πρέπει να θεωρείται δεδομένη για τη λήψη αποφάσεων σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των προσφερόμενων Προγραμμάτων Σπουδών από τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης, τις Υπηρεσίες Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής προς μαθητές/μαθήτριες και φοιτητές/φοιτήτριες, την προσφορά σε δεξιότητες από τα Ιδρύματα Ανώτερης Εκπαίδευσης και τις ανάγκες σε δεξιότητες από την αγορά εργασίας κ.λπ.

Η ΔΑΕ έχει ήδη προγραμματίσει τα επόμενα βήματα για την ανάπτυξη ενός εθνικού μηχανισμού λαμβάνοντας υπόψη όλα τα πιο πάνω ζητήματα. Συγκεκριμένα, η ΔΑΕ έχει υποβάλει σχετική πρόταση στο Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας του Ταμείου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη δημιουργία εθνικού μηχανισμού παρακολούθησης αποφοίτων όλων των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου με παράλληλη συλλογή δεδομένων και από εργοδότες σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες και προσόντα. Επιπρόσθετα, η ΔΑΕ παρακολουθεί και συμμετέχει στην προσπάθεια δημιουργίας μίας ευρωπαϊκής έρευνας (Eurograduate-European Graduate Survey) παρακολούθησης αποφοίτων με σκοπό τη συλλογή συγκρίσιμων δεδομένων για την εξαγωγή συμπερασμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συμμετοχή της Κύπρου στην εν λόγω έρευνα (με συντονιστικό φορέα τη ΔΑΕ) θεωρείται δεδομένη καθώς αναμένεται το 80% των κρατών μελών να συμμετάσχει στην ευρωπαϊκή αυτή προσπάθεια μέχρι το 2025 και το 100% μέχρι το 2030.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bartlett M. S. (1954). A note on the multiplying factors for various chi square approximations. *Journal of the Royal Statistical Society*, 16, 296–298.
- Beadle, S., Vale, P., Hannah, A. & Zaidi, A. (2020). Graduate Tracking: A 'how to Do it Well' Guide. Publications Office of the European Union, 2020. Retrieved from: [https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/graduate_tracking_a_how_to_do_it_well_guide .pdf](https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/graduate_tracking_a_how_to_do_it_well_guide.pdf)
- Cedefop (2010). Skill mismatch in Europe. Retrieved from: https://www.cedefop.europa.eu/files/9023_en.pdf
- Christen, M., Iyer, G., & Soberman, D. (2006). Job satisfaction, job performance, and effort: A reexamination using agency theory. *Journal of Marketing*, 70(1), 137-150
- Clark (1998), Measures of job satisfaction, What makes a good job- Evidence from OECD countries, OECD, Paris.
- Cook, T. D., & Campbell, D. T. (1979). *Quasi-experimentation: Design and analysis issues*. Boston, MA: Houghton Mifflin Company.
- Council of the European Union (2017). Council Recommendation of 20 November 2017 on tracking graduates. *Official Journal of the European Union*, C423/1.
- Engel, C. (2010). The impact of Erasmus mobility on the professional career: Empirical results of international studies on temporary student and teaching staff mobility. Retrieved from: <https://journals.openedition.org/belgeo/6399>
- Erickson, R.A. (2001). Why involve students in research. *Innovations in Undergraduate Research and Honors Education: Proceedings of the Second Schreyer National Conference 2001*. Retrieved from: https://digitalcommons.unl.edu/nchcschreyer2/10/?utm_source=digitalcommons.unl.edu%2Fnichcschreyer2%2F10&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages
- European Commission (2016). Skills for the Labour Market. Retrieved from: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/european-semester_thematic-factsheet_skills-for-labour-market_en_o.pdf
- European Commission (2017). Skill Mismatch and Productivity in the EU, Brussels. Retrieved from: https://ec.europa.eu/info/publications/skills-mismatch-and-productivity-eu_en
- European Commission (2019). Education and Training Monitor 2019-Cyprus country report. Retrieved from https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/document-library/education-and-training-monitor-2019-cyprus-report_en
- European Commission (2020a). A European approach to micro-credentials – Output of the micro-credentials higher education consultation group - Final report. Retrieved from <https://ec.europa.eu/education/sites/default/files/document-library-docs/european-approach-micro-credentials-higher-education-consultation-group-output-final-report.pdf>

European Commission (2020b). Education and Training Monitor 2020-Cyprus country report. Retrieved from <https://op.europa.eu/webpub/eac/education-and-training-monitor-2020/countries/cyprus.html>

Gaebel, M., Hauschildt, K., Mühleck, K. & Smidt, H. (2012). Tracking Learners' and Graduates' Progression Paths TRACKIT. Retrieved from: <https://eua.eu/downloads/publications/tracking%20learners%20and%20graduates%20progression%20paths%20%20trackit.pdf>

Hamermesh (1999), The changing distribution of job satisfaction, National Bureau of Economic Research.

ICLS (2018). Measurement of qualifications and skills mismatches of persons in employment. Proceedings of the 20th International Conference of Labour Statisticians. Geneva, 10-19 October.

ISCED (2011). International Standard Classification of Education (ISCED). Retrieved from: [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International Standard Classification of Education \(ISCED\)#Implementation of ISCED 2011 .28levels of education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29)

OECD (2017), OECD Skills Outlook 2017: Skills and Global Value Chains, OECD Publishing, Paris, Retrieved from: <https://doi.org/10.1787/9789264273351-en>.

Schacter, D. L. (1999). The seven sins of memory: Insights from psychology and cognitive neuroscience. *American Psychology*, 54, 182-203.

Unesco (2015). International Standard Classification of Education: Fields of education and training 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. Retrieved from <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>

World Economic Forum (2020). The Future of Jobs Report. Retrieved from http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αγαπητοί/ές απόφοιτοι/ες,

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ) σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΠΚ) και το Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ), στο πλαίσιο των Συστάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου αναφορικά με την πολιτική για την Καταγραφή Αποφοίτων στον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτερης Εκπαίδευσης (ΕΧΕΑ), προχωρεί στην εφαρμογή πιλοτικού προγράμματος καταγραφής των αποφοίτων των δύο δημόσιων πανεπιστημίων. Το πιλοτικό πρόγραμμα αφορά στη δημιουργία ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η οποία θα εφαρμοστεί για μία περίοδο δύο ετών αποκλειστικά με τα δύο Πανεπιστήμια, ενώ στην τελική της μορφή θα απευθύνεται σε όλους τους/τις απόφοιτους/ες των Ιδρυμάτων Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου.

Το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί απευθύνεται στους/στις **απόφοιτους/ες του ΠΚ και του ΤΕΠΑΚ** που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους **τα τελευταία 5 ακαδημαϊκά έτη, από το 2014-2015 έως και το 2018-2019 σε επίπεδο πρώτου πτυχίου** και αποσκοπεί στο συσχετισμό του κλάδου σπουδών των αποφοίτων αφενός με την επαγγελματική τους σταδιοδρομία και αφετέρου με τη συνέχιση των σπουδών τους.

Σημειώνεται ότι η εν λόγω έρευνα είναι **ανώνυμη** και τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται σύμφωνα με τις εθνικές και ευρωπαϊκές νομοθεσίες.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Οι περισσότερες ερωτήσεις είναι πολλαπλής επιλογής στις οποίες θα πρέπει να επιλέγετε μία απάντηση, εκτός εάν σας δοθεί διαφορετική οδηγία
2. Οι απαντήσεις σας να αφορούν μόνο στο πτυχίο το οποίο δηλώνετε στην ΕΝΟΤΗΤΑ Β
3. Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο. Αποφύγετε να δώσετε οποιοδήποτε στοιχείο που να αποκαλύπτει την ταυτότητά σας

ΕΝΟΤΗΤΑ Α**Δημογραφικά Δεδομένα****1. Φύλο:**

- (α) Γυναίκα
- (β) Άνδρας
- (γ) Άλλο:

2. Ηλικιακή ομάδα:

- (α) >25
- (β) 26-30
- (γ) 31-35
- (δ) 36-40
- (ε) >40

3. Υπηκοότητα:

- (α) Κυπριακή
- (β) Ελληνική
- (γ) Υπήκοος ΕΕ
- (δ) Άλλη

4. Χώρα διαμονής:

Choose an item.

5. Οικογενειακή κατάσταση:

- (α) Άγαμος/η
- (β) Έγγαμος/η
- (γ) Χήρος/α
- (δ) Διαζευγμένος/η
- (ε) Σε διάσταση

6. Κατάσταση διαμονής:

- (α) Διαμένω σε ιδιόκτητη/ο οικία/διαμέρισμα
- (β) Διαμένω σε ενοικιαζόμενη/ο οικία/διαμέρισμα
- (γ) Διαμένω με τους γονείς/συγγενικά πρόσωπα
- (γ) Άλλο:

ΕΝΟΤΗΤΑ Β
Εκπαίδευση και Κατάρτιση

1. Έτος αποφοίτησης (απόκτησης πρώτου πτυχίου)

- (α) 2014-2015
- (β) 2015-2016
- (γ) 2016-2017
- (δ) 2017-2018
- (ε) 2018-2019

2. Επιλέξτε το Ίδρυμα Ανώτερης Εκπαίδευσης της Κύπρου από το οποίο έχετε αποφοιτήσει

- (α) Πανεπιστήμιο Κύπρου
- (β) Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

3. Επιλέξτε το Πρόγραμμα Σπουδών από το οποίο έχετε αποφοιτήσει;

Choose an item.

4. Επιλέξτε την κύρια γλώσσα διδασκαλίας στο πρόγραμμα σπουδών σας;

Choose an item.

5. Παρακολουθήσατε ως μέρος του προγράμματος σπουδών σας μαθήματα σε διαφορετική γλώσσα από την κύρια γλώσσα διδασκαλίας; Αν 'Ναι', επιλέξτε τη γλώσσα.

- (α) Όχι,
- (β) Ναι: Choose an item.

6. Ποιοι τρόποι διδασκαλίας και αξιολόγησης εφαρμόστηκαν στο πρόγραμμα σπουδών σας;

Παρακαλώ επιλέξτε όλα όσα ισχύουν στην περίπτωσή σας:

- (α) Διαλέξεις
- (β) Ομαδικές εργασίες
- (γ) Συμμετοχή σε ερευνητικά έργα
- (δ) Πρακτική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)
- (ε) Κλινική άσκηση (ως υποχρεωτικό μέρος του προγράμματος σπουδών σας)
- (στ) Γραπτές εργασίες
- (ζ) Προφορικές παρουσιάσεις από τους μαθητές
- (η) Ηλεκτρονική μάθηση (συμπεριλαμβανομένης της εξ αποστάσεως μάθησης)
- (θ) Αυτοδιδασκαλία

7. Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας συμμετείχατε σε πρόγραμμα κινητικότητας φοιτητών;

- (α) Όχι
- (β) Ναι

8. Εάν απαντήσατε 'Ναι' στην πιο πάνω ερώτηση, επιλέξτε είδος κινητικότητας, προορισμό (χώρα) και χρονική διάρκεια σε μήνες στα πιο κάτω πεδία:

- (α) Πρόγραμμα κινητικότητας: Choose an item.
- (β) Προορισμός (Χώρα): Choose an item.
- (γ) Χρονική διάρκεια σε μήνες: Choose an item.

9. Εάν συμμετείχατε σε πρόγραμμα κινητικότητας, σε ποιο βαθμό πιστεύετε σας βοήθησε στην επαγγελματική σας σταδιοδρομία;

- (α) Καθόλου
- (β) Λίγο
- (γ) Αρκετά
- (δ) Πολύ
- (ε) Πάρα πολύ

10. Κατά τη διάρκεια των σπουδών σας συμμετείχατε σε πρόγραμμα επαγγελματικής απασχόλησης φοιτητών (work placement);

- (α) Όχι
- (β) Ναι

11. Εάν απαντήσατε 'Ναι' στην πιο πάνω ερώτηση, επιλέξτε προορισμό (χώρα) και χρονική διάρκεια σε μήνες στα πιο κάτω πεδία:

- (β) Προορισμός (Χώρα): Choose an item.
- (γ) Χρονική διάρκεια σε μήνες: Choose an item.

12. Εάν συμμετείχατε σε πρόγραμμα επαγγελματικής απασχόλησης φοιτητών, σε ποιο βαθμό πιστεύετε σας βοήθησε στην επαγγελματική σας καριέρα;

- (α) Καθόλου
- (β) Λίγο
- (γ) Αρκετά
- (δ) Πολύ
- (ε) Πάρα πολύ

13. Πώς ανταπεξήλθατε στο κόστος σπουδών και διαβίωσης κατά τη διάρκεια των σπουδών σας;

Παρακαλώ επιλέξτε όλα όσα ισχύουν από τα παρακάτω στη δική σας περίπτωση:

- (α) Γονείς ή στήριξη από άλλα μέλη οικογενείας
- (β) Έσοδα από εργασία
- (γ) Φοιτητικό δάνειο
- (δ) Υποτροφία
- (ε) Άλλες πηγές

14. Σε ποιο βαθμό συνετέλεσε το πρόγραμμα σπουδών σας στα πιο κάτω;Παρακαλώ σημειώστε σε κάθε θέμα από 1 έως 5 (1 καθόλου, 5 πάρα πολύ) ή δεν ισχύει:

α/α	Τομείς	Βαθμός συνεισφοράς					Δεν ισχύει
		1	2	3	4	5	
1	Εξεύρεση εργασίας	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	Συνέχιση σπουδών	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Διασύνδεση με την αγορά εργασίας	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	Απόδοση στην υφιστάμενη εργασία	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	Ανάπτυξη επιχειρηματικών δεξιοτήτων	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	Ανάπτυξη διοικητικών/ηγετικών δεξιοτήτων	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	Προσωπική βελτίωση	☐	☐	☐	☐	☐	☐

15. Σημειώστε το βαθμό ικανοποίησής σας αναφορικά με το επίπεδο και την ποιότητα των σπουδών σας στους παρακάτω τομείς:Παρακαλώ σημειώστε σε κάθε τομέα από 1 έως 5 (1 καθόλου, 5 πάρα πολύ), ή δεν ισχύει:

α/α	Τομείς	Βαθμός ικανοποίησης					Δεν ισχύει
		1	2	3	4	5	
1	Ποιότητα διδασκαλίας	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	Μέθοδοι διδασκαλίας	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3	Εγκαταστάσεις	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4	Εξοπλισμός	☐	☐	☐	☐	☐	☐
5	Στήριξη από ακαδημαϊκό σύμβουλο	☐	☐	☐	☐	☐	☐
6	Υποστήριξη από Υπηρεσία Υπηρεσιών Πληροφορικής (IT)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
7	Υπηρεσίες ψυχολογικής στήριξης	☐	☐	☐	☐	☐	☐
8	Βαθμός ανταπόκρισης αιτημάτων από το Πανεπιστήμιο	☐	☐	☐	☐	☐	☐
9	Ευκαιρίες συμμετοχής στα όργανα του Πανεπιστημίου (π.χ. Σύγκλητο, Συμβούλιο)	☐	☐	☐	☐	☐	☐
10	Ευκαιρίες συμμετοχής σε ερευνητικά προγράμματα	☐	☐	☐	☐	☐	☐
11	Ευκαιρίες συμμετοχής σε προγράμματα κινητικότητας	☐	☐	☐	☐	☐	☐
12	Ευκαιρίες πρακτικής εξάσκησης	☐	☐	☐	☐	☐	☐
13	Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας και συμβουλευτικής	☐	☐	☐	☐	☐	☐
14	Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας	☐	☐	☐	☐	☐	☐

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ**Καθεστώς Εργοδότησης - Διασύνδεση Εργοδότησης με την Εκπαίδευση/Κατάρτιση**

- 1. Εργάζεστε με οποιοδήποτε καθεστώς αυτή τη στιγμή;**
(α) Ναι
(β) Όχι

Εάν η απάντηση στην Ερώτηση 1 πιο πάνω είναι 'Ναι', απαντήστε στις Ερωτήσεις 2 έως 12 διαφορετικά προχωρήστε στην Ερώτηση 13

- 2. Σε ποια χώρα εργάζεστε;**
Choose an item.
- 3. Σε ποιον τομέα εργάζεστε;**
(α) Υπάλληλος ιδιωτικού τομέα
(β) Υπάλληλος ευρύτερου δημόσιου τομέα (κυβέρνηση, ημικρατικοί, κ.ά)
(γ) Αυτοεργοδοτούμενος (ή/και με δική μου επιχείρηση)
(δ) Άλλο:
- 4. Ποιο είναι το καθεστώς απασχόλησής σας;**
(α) Πλήρης απασχόληση (full-time)
(β) Μερική απασχόληση (part-time)
- 5. Σε ποια από τις παρακάτω κατηγορίες ανήκουν οι όροι απασχόλησής σας;**
(α) Μόνιμος
(β) Σύμβαση ορισμένου χρόνου
(γ) Ωρομίσθιος
(δ) Άλλο
- 6. Ποιες είναι οι μηνιαίες απολαβές από την εργασία σας;**
(α) Έως €800
(β) €801 - €1,400
(γ) €1,401 - €2,000
(δ) €2001 και άνω

- 7. Επιλέξτε το επάγγελμά σας από την παρακάτω λίστα κατοχυρωμένων επαγγελμάτων.**

Εάν δεν εντοπίζετε το επάγγελμά σας, επιλέξτε την επιλογή 'Άλλο' και καταγράψτε το επάγγελμά σας

Choose an item.

- 8. Πόσος καιρός πέρασε μετά την αποφοίτησή σας μέχρι να βρείτε δουλειά;**
(α) < 6 μήνες
(β) 7 - 12 μήνες
(γ) 13 - 18 μήνες
(δ) 19 - 24 μήνες
(ε) > 24 μήνες
- 9. Πόσο σχετική θεωρείτε ότι είναι με τις σπουδές σας, η σημερινή σας απασχόληση;**

- (α) Καθόλου
- (β) Λίγο
- (γ) Αρκετά
- (δ) Πολύ
- (ε) Πάρα πολύ

10. Δηλώστε τον τρόπο εξεύρεσης της εργασίας σας;

- (α) Αγγελία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο
- (β) Αγγελία στον Τύπο
- (γ) Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας του Πανεπιστημίου
- (δ) Γραφείο εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- (ε) Προγράμματα Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- (στ) Γνωριμίες από την περίοδο σπουδών
- (ζ) Γνωριμίες γονιών-φίλων
- (η) Κυβερνητικές εξετάσεις
- (θ) Άλλο:

11. Πόσο ικανοποιημένη/ος είστε από την τωρινή εργασία σας;

- (α) Καθόλου
- (β) Λίγο
- (γ) Αρκετά
- (δ) Πολύ
- (ε) Πάρα πολύ

12. Υπάρχουν προοπτικές ανέλιξης στον οργανισμό/εταιρία όπου εργάζεστε;

- (α) Καθόλου
- (β) Λίγο
- (γ) Αρκετά
- (δ) Πολύ
- (ε) Πάρα πολύ

Εάν η απάντηση στην Ερώτηση 1 πιο πάνω είναι 'Όχι', απαντήστε στις Ερωτήσεις 13 και 14, διαφορετικά προχωρήστε στην Ενότητα Δ

13. Για ποιο/ποιους λόγο/λόγους δεν εργάζεστε αυτή την περίοδο;

Παρακαλώ επιλέξτε όλα όσα ισχύουν από τα παρακάτω στη δική σας περίπτωση:

- (α) Δεν επιθυμώ να εργαστώ
- (β) Συνεχίζω τις σπουδές μου
- (γ) Δυσκολεύομαι να βρω εργασία στην Κύπρο σχετική με τις σπουδές μου
- (δ) Δεν επιθυμώ να εργαστώ σε τομείς άσχετους με τα προσόντα μου
- (ε) Δεν μπορώ να εργαστώ αυτήν την περίοδο για προσωπικούς λόγους
- (στ) Δεν μπορώ να εργαστώ αυτή την περίοδο για λόγους υγείας
- (ζ) Εργαζόμουν αλλά απολύθηκα
- (η) Εργαζόμουν αλλά παραιτήθηκα
- (θ) Άλλο:

14. Ποιους τρόπους αξιοποιείτε για εξεύρεση εργασίας;

Παρακαλώ επιλέξτε όλα όσα ισχύουν από τα παρακάτω:

- (α) Αγγελία στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης/διαδίκτυο
- (β) Αγγελία στον Τύπο
- (γ) Υπηρεσίες εξεύρεσης εργασίας του Πανεπιστημίου
- (δ) Γραφείο εργασίας του του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων
- (ε) Προγράμματα Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού
- (στ) Γνωριμίες από την περίοδο σπουδών
- (ζ) Γνωριμίες γονιών-φίλων
- (η) Κυβερνητικές εξετάσεις
- (θ) Άλλο:

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ**Περαιτέρω Εκπαίδευση και Κατάρτιση/Εξέλιξη Επαγγελματικής Σταδιοδρομίας****1. Μετά την αποφοίτησή σας συνεχίσατε περαιτέρω σπουδές;**

- (α) Ναι
(β) Όχι

Εάν η απάντηση στην Ερώτηση 1 πιο πάνω είναι 'Ναι', απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

2. Σε πιο επίπεδο συνεχίσατε τις σπουδές σας;

- (α) Προπτυχιακό
(β) Μεταπτυχιακό
(γ) Διδακτορικό
(δ) Άλλο:

3. Σε ποια χώρα συνεχίσατε τις σπουδές σας;

Choose an item.

4. Πόσο συναφές ήταν/είναι το αντικείμενο των περαιτέρω σπουδών σας με το πρώτο σας πτυχίο;

- (α) Καθόλου
(β) Λίγο
(γ) Αρκετά
(δ) Πολύ
(ε) Πάρα πολύ

5. Σημειώστε το βαθμό βαρύτητας αναφορικά με τους λόγους που σας οδήγησαν να συνεχίσετε τις σπουδές σας στους παρακάτω τομείς:

Παρακαλώ σημειώστε σε κάθε τομέα από 1 έως 5 (1 καθόλου, 5 πάρα πολύ)

α/α	Τομείς	Βαθμός βαρύτητας				
		1	2	3	4	5
1	Απόκτηση πτυχίου υψηλότερου επιπέδου	☐	☐	☐	☐	☐
2	Απόκτηση περισσότερων προσόντων/δεξιοτήτων	☐	☐	☐	☐	☐
3	Επαγγελματική αποκατάσταση/ανέλιξη	☐	☐	☐	☐	☐
4	Κοινωνική καταξίωση	☐	☐	☐	☐	☐
5	Οικονομικά κίνητρα	☐	☐	☐	☐	☐
6	Προσωπική ικανοποίηση	☐	☐	☐	☐	☐

Σας ευχαριστούμε πολύ για τη συνεισφορά σας!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ ΣΥΝΙΣΤΩΣΩΝ

KMO and Bartlett's Test

Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy.		.856
Bartlett's Test of Sphericity	Approx. Chi-Square	8401.884
	df	351
	Sig.	.000

Total Variance Explained

Component	Initial Eigenvalues			Extraction Sums of Squared Loadings			Rotation Sums of Squared Loadings		
	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %	Total	% of Variance	Cumulative %
1	6.634	24.570	24.570	6.634	24.570	24.570	3.314	12.273	12.273
2	2.351	8.707	33.277	2.351	8.707	33.277	2.771	10.262	22.535
3	2.025	7.499	40.776	2.025	7.499	40.776	2.530	9.370	31.904
4	1.635	6.054	46.831	1.635	6.054	46.831	2.404	8.903	40.807
5	1.370	5.073	51.904	1.370	5.073	51.904	1.946	7.208	48.015
6	1.184	4.385	56.289	1.184	4.385	56.289	1.807	6.692	54.707
7	1.082	4.006	60.296	1.082	4.006	60.296	1.509	5.589	60.296
8	1.025	3.797	64.093						
9	.916	3.392	67.485						
10	.856	3.172	70.657						
11	.755	2.796	73.452						
12	.738	2.735	76.187						
13	.704	2.609	78.796						
14	.615	2.278	81.074						
15	.589	2.180	83.254						
16	.561	2.076	85.330						
17	.540	2.001	87.330						
18	.441	1.632	88.962						
19	.420	1.557	90.519						
20	.401	1.484	92.003						
21	.389	1.439	93.443						
22	.358	1.326	94.768						
23	.334	1.239	96.007						
24	.308	1.139	97.146						
25	.281	1.041	98.187						
26	.251	.929	99.117						
27	.238	.883	100.000						

Extraction Method: Principal Component Analysis.

